

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES OFFICIAL REPORT

Part II.—Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS.

	PAGES
Announcements re :	65-66
— Committee on Government Assurances	...
— Committee on Petitions	...
Papers laid on the Table of the House	66-67
— Annual Report and the Accounts of the Andhra Pradesh State Financial Corporation for the year 1957—58.	...
— Andhra Pradesh Land Revenue (Surcharge) Rules, 1958.	...
— Amendments to the Andhra Land Revenue (Additional Wet Assessment) Rules, 1957.	...
— Notification No. III appended to G. O. (MS) No. 1/02 LA dated 21st July, 1958	...
— Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 under Sub Section (4) of Section 38 of the Andhra Pradesh Sales Tax Act, 1957.	...
— Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 under Sub Section (4) of Section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957.	...
Adjournment Motions re :—	67-69
— Superseding the Tenali Municipality—Not admitted	...
— Grave and Miserable Condition of the people in Srikakulam District—Not admitted	...
— Famine in the dry region of Nellore District—Not admitted	...
— Failure to publish and accept the recommendations of the Hanumantha Rao Committee	...
Motion on Address by the Governor	
— Discussion not concluded	69-124

NOTE:— *at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)
OFFICIAL REPORT.**

Second day of the Seventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 12th August, 1958.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I)

ANNOUNCEMENTS RE:

Committee on Government Assurances.

Mr. SPEAKER: I am to announce to the House that under Rule 202-B of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following members to the Committee on Government Assurances for one year :—

1. Sri M. R. Appa Rao
2. Srimati Masuma Begum.
3. Sri Vasudeo Krishnaji Naik.
4. „ L. Lakshmana Das.
5. „ P. Basu Reddy.
6. „ Ravi Narayana Reddy.
7. „ R. B. Ramakrishna Raju.

I appoint Sri Vasudeo Krishnaji Naik as Chairman of the Committee.

Committee on Petitions

Mr. SPEAKER: I am to announce to the House that under Rule 212-B (1) of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following members to the Committee on Petitions for the Seventh Session :—

1. The Deputy Speaker (CHAIRMAN).
2. Srimathi Aminanna Raja.
3. Sri B. Ranga Reddy (Nizamabad).
4. „ P. Kodanda Rama Reddi.
5. „ P. Narasinga Rao.

Papers laid on the Table of the House
Annual Report and the Accounts of the Andhra Pradesh
State Financial Corporation for the year 1957-58.

Sri N. SANJIVA REDDY: Mr. Speaker Sir, I beg to lay on the Table, under Section 38 (3) of the State Financial Corporation's Act, 1951, a copy of the Annual Report and the accounts of the Andhra Pradesh State Financial Corporation for the year 1957-58.

Mr. SPEAKER: Paper laid.

Andhra Pradesh Land Revenue (Surcharge) Rules, 1958.

Sri K. VENKATA RAO: Mr. Speaker Sir, I beg to lay on the Table, under Section 7 (4) of the Andhra Pradesh Land Revenue (Surcharge) Act, 1957, a copy of the Andhra Pradesh Land Revenue (Surcharge) Rules, 1958, published in the Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 27th March, 1958.

Mr. SPEAKER: Paper laid.

Amendments to the Andhra Land Revenue (Additional Wet Assessment) Rules, 1957.

Sri K. VENKATA RAO: Mr. Speaker Sir, I beg to lay on the Table, under Section 6 (2) of the Andhra Land Revenue (Additional Wet Assessment) Act, 1956 copies of the amendments to the Andhra Land Revenue (Additional Wet Assessment) Rules 1957, published in the Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette dated 13th February 1958.

Mr. SPEAKER: Paper laid.

Notification No. III Appended to G.O. (Ms.) No. 1702 L A.
dated 21st July, 1958.

Sri D. SANJIVAYYA: Mr. Speaker Sir, I beg to lay on the Table, under sub-section (5) of Section 3-A-1 of the Madras District Boards Act, 1920 (Madras Act XIV of 1920) a copy of the Notification No. III appended to G.O. (Ms.) No. 1702 L.A. dated 21st July, 1958.

Mr. SPEAKER: Paper laid.

Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 under sub-section (4) of section 38 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957.

Sri K. BRAHMANANDA REDDY: Mr. Speaker Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (4) of Section 38 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957, a copy of the amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957, published at page 69 of Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 20th March 1958.

Mr. SPEAKER: Paper laid.

Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957, under sub-Section (4) of Section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957

Sri K. BRAHMANANDA REDDY: Mr. Speaker Sir, I beg to lay on the Table, under sub-section (4) of Section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957, a copy of the Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 published at page 60-61 of the Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 27th February, 1958.

Mr. SPEAKER: Paper laid.

ADJOURNMENT MOTIONS

Superseding the Tenali Municipality

Mr. SPEAKER: I shall deal with the adjournment motions. Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given a motion of adjournment regarding the undemocratic and high-handed action of the Government in superseding the Tenali Municipality.

అయితే ఈ విషయం హైకోర్టులో రిట్ లో ఉన్నదని పత్రికలవలన తెలియచున్నది. హైకోర్టు రిట్ లో ఉన్నదానిని మనము యిక్కడ చర్చించడం న్యాయం కాదని తోస్తోంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా! అది Executive Order అయి మునిసిపాలిటీకి ఎన్నికలు జరుపుకునే అధికారం ఉన్నది. ఎన్నికలకు ప్రకటించారు. నామినేషన్లు కూడా జరిగాయి. ఆ పరిస్థితులలో, ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా మనుష్యులు ఎలెక్షన్సులో రారేమోననే భయంతో....

Mr. SPEAKER: I disallow the adjournment motion.

Famine in the dry region of Nellore District.

Mr. SPEAKER: Sri B. Sriramamurti has given notice of an adjournment motion regarding the situation of famine in the dry region of Nellore District, more specially in Chiramana and A. S. Peta Firkas where the wells have completely dried up and thereby the crops totally failed and there were no drinking water facilities."

శ్రీ కె. వెంకట్రావు : గత సంవత్సరం నెల్లూరు జిల్లాలో తీవ్ర పరిస్థితి వచ్చింది. తగిన చర్య తీసుకున్నాము. అక్కడ వెట్టసాగింతాలలో పనులకు రెండు లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. నూతులలో నీరు పోతే యిది ఉపయోగించవచ్చును. నుండు ఏరు జరుగుతుండో దీని పర్యవసానము యిప్పుడు తెలియదు. ఈ ఏడు దుర్భర స్థితి వస్తుంది అంటే పరిభ్రష్టం తీసుకొన్న చర్య గురించి యిప్పుడే మనవి చేశాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దీనిని గురించి ముంపు నుండు చూడవచ్చును. కాబట్టి ఈ adjournment motion ను disallow చేస్తున్నాను.

*Failure to publish and accept the recommendations
of the Hanumantha Rao Committee.*

Mr. SPEAKER: There is another adjournment motion given notice of which runs as follows: It stands in the name of Sri P. Narasinga Rao.

Whereas the Government failed to publish and accept the recommendations of the Hanumantha Rao Committee about 30,000 workers working in various Govt. concerns and local bodies have given notice to go on strike from 25th and 27th of August 1958.

దీనిని గురించి మంత్రిగారు ఎప్పుడు చెప్పగలరు?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : 18 వ తేదీన చెబుతాను.

శ్రీ మిస్టర్ స్పీకర్ : అప్పుడు discuss చేద్దాము.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR.

శ్రీ మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు గవర్నరుగారి ఆదేశమీద చర్య ప్రారంభం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. కాళిరెడ్డి (హదిలి) : అభ్యుతా! గవర్నరు గారు చేసినటువంటి ఉపన్యాసానికి అభినందనల తీర్మానాలను ప్రవేశపెడుతూ సభ్యులు కొన్ని విమర్శలు చేశారు. కాని గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం మాస్తే మాటలు మాత్రం కడుపునిండి నట్లుగానే ఉన్నాయి. ఏవో పరిస్థితులన్నీ బాగా ఉన్నాయని, పోయిన సంవత్సరం బాగా పంట పండిందని, ఈ సంవత్సరం కూడా బాగానే పండాయని, భూ సంస్కరణలు తీసుకు రాబోతున్నారని ప్రాజెక్టులు కూడా పెరిగి పోతున్నాయి. కాబట్టి దేశంలో పరిస్థితులన్నీ బాగానే ఉన్నాయనే విధంగా ఈ ఉపన్యాసం ఉంది. కాని వాస్తవిక విషయాలను, జరుగుతున్న అభివృద్ధిని, లోటును చెప్పి, ఆ లోటును పూడ్చుకోవడానికి మార్గాలను చెబితే బాగుండు. కాని వారు ఆవిధంగా చెప్పలేదు. పోయిన సంవత్సరం పంట బాగుందనే చెప్పారు. రాయలసీమలో నెల్లూరు జిల్లా మెట్ట ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా దిర్భి, పావలి, కనిగిరి, ఉడుగుగిరి, ఆత్మకూరు తాలూకాల్లోను, విశాఖజిల్లాలో కూడా వర్షాలు లేక పంటలు పూర్తిగా చెబ్బతిన్నాయనే విషయం మనకు తెలుసు. ఈ విధంగా పంటలు పూర్తిగా చెబ్బతిన్నట్లు లెక్కలుంటే నిరుటి సంవత్సరం 208 లక్షల టన్నులు పండిందని లెక్కలు చూపెడుతున్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. ఉదాహరణకు దిర్భి, హదిలి తాలూకాలలో గత సంవత్సరం రెవెన్యూ మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు అక్కడ పంటలు చెబ్బతిన్నై విషయం చూచారు. ఇంకొక నెల రోజులు వర్షాలు లేకపోతే చాలా కష్టమని మంత్రిగారు చెప్పారు. అప్పుడు సుబి ఇప్పటి వరకు సరిగా వర్షాలు లేక పైరులు పండ లేదు. ఈ విధంగా పరిస్థితులుంటే అధికారులు రూపాయకు పది అణాలు, పన్నెండు అణాలు ఎంటలు పండాయని తప్పుడు లెక్కలు వ్రాయడం జరిగింది. ఇక్కడ ఈ విధంగా తప్పుడు లెక్కలున్నవే తప్ప వాస్తవంగా ఇది జరిగిన విషయం కాదు. పంటలు చెబ్బతిన్నందువల్ల ప్రజలు బియ్యం పడుతున్నారని ఇప్పుడు పశువులకు మేత లేని పరిస్థితులు ఉంటే ఇందులో దీనివిషయం ప్రకటించక పోవడం శోచనీయం. ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నాయి.

పచ్చి మిరపకాయలు శేరురు. 0-10-0 అమ్ముతున్నారంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంది. పెనలు బస్తా 72 రూపాయలున్నది. పప్పు, కూరలు చేసుకోకపోయినా ముఖ్యంగా పచ్చడి నూరుకునే మిరపకాయలకు కూడా ధరలు ఎక్కువ అయి పోయాయి. ఈ విషయం దానిలో చెప్పక పోవడం చాలా శోచనీయం. మంత్రిగారు ఇంతకుముందే కరువు విషయాలను గురించి, నెల్లూరు గురించి కూడా చెబుతూ మేము అన్ని చర్యలు తీసుకుంటూనే ఉన్నాం అన్నారు. రెండు లక్షల రూపాయలు కేటాయించామన్నారు. ఎడ్మినిస్ట్రేషనులో ఎంత ఇనెఫిషెన్సీ ఉన్నదో గాని మూడు, నాలుగు నెలలనుంచి అసెంబ్లీ సమావేశములలో చెబుతున్నా అది ఇంతవరకు ఆ మొత్తం ఆ ప్రాంతాలకు చేరలేదు. అది ఎక్కడెక్కడ అగ్గినులలో ఏ కాగితాల్లో ఉన్నదోగాని ఇప్పటికి దమ్మిడీ కూడా ఖర్చుపెట్ట లేదు. ఖర్చు

పెడతాం ఖర్చు పెడతాం అనే పద్ధతిలో ఉంది. ఈ రెండు లక్షల రూపాయలతో అక్కడ గొప్పగా జరిగేపని లేదు. అది కూడా జరగకుండా ఉన్నదంటే, వర్షాల మీద ఆశపెట్టుకున్నాం, దేగుద్ది ప్రార్థిస్తున్నామంటే మంచిదే. కాని వర్షాలు తేవు. ఇప్పుడు వర్షాలు పడినప్పటికి కూడా రాబోయే సంవత్సరానికి ఉయోగ ముంటుంది గాని ఇప్పుడు ఏమీ ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం సకాలంలో ఏ మాత్రం చర్యలు తీసుకోకపోయినా Postponement of collection of land revenue అని నెలకొని సారి వార్తలు వస్తూంటాయి. వీటన్నింటినీ గమనించి చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంది. ఈ విషయం ప్లానింగు కమిషనువారు కూడా చెప్పారు. భూ సంస్కరణలు తీసుకురావాలి. ఉన్నటువంటి నీటివనర్లను ఉయోగించాలని చెబుతే భూ సంస్కరణలవల్ల పేద ప్రజానీకానికి ఆ భూమి రాదు. భూస్వాముల భూమి సెంటు కూడా చారికి పోకనేది వారికి తెలిసిన విషయం. ప్రభుత్వం ఇవ్వు మిశ్రులుకూడా నిన్ను మాట్లాడుతూ ఇది భూసంస్కరణల చట్టం కాదని భూస్వాములకు రక్షణ చట్టమని చెప్పారు. ఇక నీటి వనర్ల విషయం తీసుకుంటే మన రాష్ట్రానికి ప్రధానమయిన ప్రాజెక్టులలో జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ఉన్న నందికొండ ప్రాజెక్టు విషయంలో గత అసెంబ్లీలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆందోళన కరమయిన ప్రకటన చేశారు. మనం అందరంకూడా ప్రాజెక్టు మొత్తాన్ని ఒకేసారి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించాలని, ఆచరణ చేసేటప్పుడు దళల వారిగా చేసినప్పటికి కూడా మొత్తం ప్రాజెక్టులు అంటే నందికొండ ప్రాజెక్టు కుడి కాలవలో పెన్నావరకు, ఎడమ కాలవలో మొత్తం 1500 హ్యూసెక్కుల శక్తి కలిగినా పడికాలవలో మొత్తం 24,000 హ్యూసెక్కుల శక్తి కలిగినా చేయాలని అందరూ కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వం కుడి కాలవ 21,000 హ్యూసెక్కులుండాలని రికమెండు చేస్తున్నారు. అనేక సార్లు అసెంబ్లీలో తీసుకు వచ్చినప్పటికీ ప్రభుత్వం కూడా బలపించినది. కాని మేము ముందునుంచి కూడా చెబుతూనే ఉన్నాము. మనం ఎంత ఆందోళన చేసినప్పటికి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఎదో ఒక లోటు ఉంటూనే ఉన్నది. దళల వారిగా చేయాలని మేము చెబుతూనే ఉన్నాము. ఇందులో ఏదో ఖంభకోణముంది. దీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకునే టట్లు లేదు. దీనిమీద తీవ్రంగా ఆంగ్లోభన చేయాలని మేము చేలితే అక్కడ మంత్రి వర్గం “ఏమయ్యా! మీరంతా ప్రతిపక్షంవారు, తడవ తడవకు ఎక్కువగా అడుగు తున్నారు” అంటారు. మేము ఏది అనుమానిస్తూ వచ్చామో అది యీనాడు బయటపడింది. ప్రభుత్వం యీరోజు అంగీకరిస్తున్నప్పటికి కూడా దానిని మట్టి పర్వం ప్రాజెక్టుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించకుండా హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీము లేకుండా ఇంతవరకు పరిధిను దళ అని చెబుతుంటే యీ ప్రాజెక్టు ఎంతకాలంలో ఉయోగమవుతోంది వస్తుందో తెలుస్తుంది. దాదాపు 20 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి రాకుండా ఉండే పరిస్థితులుంటే అక్కడ కేవలం కాలవలు కొన్ని మైల్లవరకే పెట్టి హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు కాకపోతే కేవలం మొండిగానే తయారయిన

పాజెక్టుగా ఉంటుంది తప్ప కరువు కాటకాలతో బాధపడే చెట్టప్రాంతంలోని అశేష ప్రజాసేవానికి ఉపయోగపడే బరిసీతులు లేకుండా పోతున్నాయి. అందువల్ల ప్రభుత్వ పక్షాలుగాని, ఇతర పార్టీలవారుగాని కేంద్ర ప్రభుత్వమీద తీవ్రమయిన ఒత్తిడి తేవలసి ఉంది. నాగార్జున సాగరు పాజెక్టు పని బాగానే జరుగుతోంది. డబ్బుంటే ఇంకా బాగా జరుగుతుందనే ఉద్దేశంతోనే గాని మన ఆంగ్లేష కలిగించే సమస్యలను గురించి నేను యీ ఉపన్యాసం చేయలేదు.

అలాగే తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ, కావలి-సమూహం కాలువ, సోమశిల పాజెక్టు విషయములో కూడ కుంగకోగం జరిగింది. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఆసక్తిపై పర్పడింది. ఈ విషయము మనమందరిము, ప్రభుత్వము పోలీస్ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేసి, వీటిని గురించిన ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కరించడానికి మార్గము గవర్నరు ఉపన్యాసములో పొందుపరచలేదు. ఏదో జరిగుతున్నది, Investigation జరుగుతున్నది, ప్రార్థికాబోతున్నది, ఆ పని జరుగు సున్నది, ఈ పని జరుగుతున్నదని చెబుతూ కాలయాసన చేసుకుంటున్నది ఇది సరియైన విధానం. జరపడములేదని చెబుతున్నాను. ఈ విషయం చేయవలసిన వీటిని గురించిన కార్యక్రమములు చెబ్బితింటున్నవి. అనాదికానాదిక ధర్మం పెరిగి పోతున్నవి. ఇక ప్రభుత్వోద్యోగస్థులు చూస్తే, వారికి యిచ్చే జీతాలు కాలంకడ బాధపడుతున్నారు. ఏదో వారందరి కళ్ళ నీళ్ళు తుడవగాని, డ్యూటీగస్థులకు కొద్దియిందికి ఆరు రూపాయలు పెచ్చింపు చేశారు. కాని ఆ సహాయము జిల్లాలలో వారికి అందరికీ జరగలేదు. ఇందులో చిన్నచిన్న జీతాలు తెచ్చుకొనేవారు బలపరచేవారు బాధపడుతున్నారు. ఈ విషయము ప్రభుత్వం గమనించినట్లు లేదు. జిల్లాలలో పనిచేసే వారికి గూడ జీతాలు పెంపుజేసే విషయము గవర్నరు ఉపన్యాసములో పొందుపరచలేదు. కొద్దో గొప్పో చేశామని ప్రభుత్వం సంగ్రహించుచున్నదే కాని, ఉద్యోగస్థులలో పర్పడిన ఆసంతృప్తిని తీర్చడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడములేదు. ఈ ఉపన్యాసములో గూడ చెప్పలేదు.

ఇక పోతే ప్రభుత్వము యొక్క పరిపాలనా విధానములో జరుగుతున్నటువంటి బంధుప్రీతి, పక్షపాతబుద్ధి, కులతత్వములు గురించి కొద్దిగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇవి తీవ్రముగ పెరిగిపోయి, అలవికానటువంటి పరిస్థితులొనికి వచ్చినవి. ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. నెల్లూరు జిల్లా దర్శి తాలూకాలో తామ్మూరు, కురిచేడు బ్లాకులలో ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ సభ్యులందరు కాంగ్రెసువారు, కాంగ్రెసును బలపరచేవారు తప్ప, కమ్యూనిస్టు పార్టీవారిని చేర్చలేదు. ఏదో నేను అక్కడ M. L. A. నుగా ఉంటున్నాను గనుక, నన్ను మాత్రము అందులో మొంబరుగా ఉంచడము తటస్థించింది. ఇక్కడ కొద్దో, గొప్పో బలమైన పార్టీగా ఉన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీవారిని చేర్చకుండా అందరినీ పక్షపాతబుద్ధితో కాంగ్రెసును బలపరచే మొంబర్లుగా వేరుడము జరిగింది. ఇది చాలా అక్రమమైన విషయము.

పోనీ కాంగ్రెసు మొబిల్లు, కాంగ్రెసును బలపరిచేవారిని వేచారంటే అందులో గూడ సక్రమముగ శ్రద్ధతో పని చేసేవారిని వేయకుండా, గ్రామాలలో పేదవారిని బాధించేవారిని, వారిమీద పెత్తనం సాగించేవారిని వేచారు. ఈ విషయములో పృథుత్వం చాలామటుకు బంధుప్రీతితోను, పక్షపాతుత్వంతోను, కులతత్వములతోను వ్యవహరించినది చెప్పవలసివస్తున్నది. ఈలాంటివారిని అందులో నేస్తే, ఇక పంచవర్ష ప్రణాళిక సక్రమముగను, జయప్రదముగను అమలు జరగాలంటే, ఏ విధముగ జరుగుతుందో గుర్తించాలి. ఏదో ఉపన్యాసాలు మాత్రము చేయడము కనబడుతున్నది. ప్రజలలో కూడా పని సాగించవలసిన కార్యక్రమాలు ఉంటున్నప్పుడు, ప్రజలు యిలాంటి విధానమును హరించజాలకున్నప్పుడు, యీ బాధలలోని కార్యక్రమాలు ఏ విధముగ నెరవేరగలవు అని ప్రభుత్వం ఉహిస్తున్నదో తెలియడము లేదు. ప్రజలు సహకరించే spirit ను పెంపొందించే విధానమును పృథుత్వం అవలంబించడములేదు. అంతయు పక్షపాతుత్వంతో జరుగుతున్నదని చెప్పకతప్పదు.

ఇక పోతే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల విషయము తీసుకుంటే, అందరను కలసి అందులో సహకరించి పని చేయాలని, అలాంటి spirit ను పెంపొందించ జేయాలని అనుకుంటున్నాము. ఇది ఉరకనే చెప్పకోవడము తప్ప, వాస్తవముగ అలాంటి spirit ఎక్కడ కూడా ప్రజలలో కన్పించదు. దర్శి తాలూకాలో మూడు large scale co-operative societies ఏర్పడినప్పుడు, అందులో కాంగ్రెసు మొబిల్లు, కాంగ్రెసును బలపరిచేవారు ఉన్నటువంటి సొసైటీలు ముందగా register కావడము, కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు ఉంటున్న సొసైటీలు రిజిస్టరు కాకపోవడం జరిగింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు యితరులను కూడా కలుపుకొని పనిచేస్తూ ఉంటే అలాంటి సొసైటీ రిజిస్టరు కాకుండా చేయటానికి చూస్తున్నారు. ఒక్క సొసైటీ విషయమే చెబుతున్నాను. అందులో కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు, యితరులు ఉన్నారు. ఆ సొసైటీని రిజిస్టరు చేయవచ్చునని Inspector. Deputy Registrar ఇద్దరు కూడా recommend చేచారు. అది Registrar వద్దకు పోయినప్పుడు ఆ సొసైటీలో సిఫార్సు చేయబడిన డైరెక్టర్ పేర్లను అన్ని గూడ తలకిందించగా మార్చివేసి, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో ఇదివరకు వేల కొలది డబ్బు కాజేసిన రాబండులలాంటివారిని అందులో చేర్చిస్తున్నారు. పోనీ సక్రమంగా పనిచేసేవారిని అందులో President గా వేచారా అంటే, అది కూడా లేకుండా చేస్తున్నారు. ఇంకొక సొసైటీ విషయములో గూడ ఇదే మార్గం జరిగింది. ఈ విధముగా యీ సొసైటీలలో కాంగ్రెసువారిని, వారి అనుయాయులను వేసి, సొసైటీలమీద monopoly ఉండేటట్లు చూస్తే, పంచవర్ష ప్రణాళిక జయప్రదము చేయాలి అని కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు చెబుతూ ఉన్నప్పుడు, సైన్హా గారు కూడా చెప్పినప్పుడు, యీ సొసైటీలన్నీ ప్రజలకు అందుబాటులో లేనటువంటి పరిస్థితి తెచ్చిపెట్టితే, ఈ ప్రణాళిక ఏ విధముగ జయప్రదముగ కాగలదు?

ఇక పోతే P. W. D విషయము తీసుకోండి. మన రాష్ట్రములో యువకులైనవారు ఇంజనీర్లుగా ఉత్తీర్ణులై పని చేయడానికి వస్తూఉంటే, వారికి ఇందులో పని చేయడానికి వీలులేకుండా ఉండి ధర్తి నబడుతున్నది. ఇంజనీర్లుగా వస్తే, రెండు వందలో, రెండువందల యాభైయ్యో జీతము వస్తుంది. న్యాయ మార్గములో పని చేయాలని ఆనుకుని వస్తూఉంటే, అలాంటి వారికి చోటు ఇవ్వడము లేదు. Corruption కు అవకాశము ఉండవని వారికి చోటు ఇవ్వడములేదు. వేసే లెక్కలు అన్ని రకము లెక్కలు మాదిరిగా అంతా గూడుచురాకీ లెక్కలు తయారు చేస్తున్నారు. ఇవి అన్నీ check చేయడానికి అవకాశము ఎక్కిన మాదిరి లెక్కలు తయారు చేస్తున్నారు. ఎక్కడ చూచినా corruption తప్ప మరేమీ కన్పించదు. ఈ డిపార్టుమెంటులో ప్రతిరాడు లంచము తీసుకోనిదే పని చేయడములేదు. లంచము తీసుకోనిదే, అందులో పనికిరాడన్న స్వభావము కనబడుతున్నది. అందులో పని చేసే ప్రతి ఉద్యోగి కూడ లంచము తీసుకోకపోవడం అసాధ్యమైన విషయముగ కన్పిస్తున్నది. ఎందుకంటే, వారిపై ఉద్యోగస్థులు వస్తే, వారిని మేమూరికి డబ్బు కూరాలి గను, బ్రతివాడు లంచము తీసుకోటానికి పాల్పడుతున్నాడు. అందువల్ల లంచము తీసుకోనిగే బ్రతకడము కష్టము, జీవితము గటవడము కష్టము అన్న ఎరిస్థితులు వచ్చినవి. ఈ రోజున యువకులైనవారు ఇంజనీర్లుగా వచ్చి పని చేయాలి వస్తే, వారిని రానివ్వడంలేదు. P. W. D. administration అంతా ఒక rotten administration కింద తయారైంది. ఈ పరిస్థితులన్నీ చూస్తే, అసలు అందులో లంచము తీసుకోనటువంటి వారు ఒక్కరైనా లేరు అన్నట్లుగా న్నది. అందులో లంచము తీసుకోనివాడు ఎందుకూ గూడ పనికిరాడు అని లెక్క కట్టురాదు. ఈలాంటి పరిస్థితి P. W. D. లో వెచ్చుపెరిగిపోయింది.

Mr SPEAKER: I call you to order. Public Works Department లో ప్రతివారు లంచము తీసుకునేవారు అని చెప్పడము మంచిది కాదు.

శ్రీ యన్. కాళిరెడ్డి: అందరు తీసుకుంటున్నారని చెప్పడము లేదు. I accept it.

మిస్టర్ స్పీకర్ లంచము తీసుకోనటువంటివారు లేరు అని అంటున్నారు. It is not parliamentary. I cannot accept it. P. W. D. లోని ఉద్యోగులలో major portion లంచములు తీసుకుంటున్నారని చెప్పండి.

శ్రీ యన్. నంజీవరెడ్డి: శ్రీ కాళిరెడ్డిగారు చెప్పినందుకు చాలా సంతోషమే. కాని లంచము విషయము కాకుండా ఇంకా ఇతర విషయములు చెబుతున్నారు. ఏదో 'బంధుప్రీతి, కులతత్వం, పక్షపాతం' అని అన్నారు. అయితే,

Planning Committees లో మెంబర్లుగా ఉన్నవారు అంగరూప్యమైన మంత్రి రాజుగారికి బంధువులనా? లేకపోతే ఆ బంధుప్రీతి, కులతత్వం అనేది రాజుగారి నుంచా, కేక కలెక్టరు, రహస్యీలుదారు నుంచా? వారు అందరూ ఎవరి బంధువులు? అందులో వారి బంధువులను ఎంతచూచిని వేశారు? కాబట్టి 'యూ ఎఫ్ ముగ కాశిరెడ్డి' గారు యక్కడ సభలో ఒక్క ఉదాహరణ అయినా చెప్పకుండా ఇలాంటి erratic statement చేయడం మంచిది కాదు. వారిలాంటివారు యంతే I responsible statements యిక్కడ అనెంబ్లీలో చేస్తూంటే నేను ఏమైనా ను కోవలెనో అర్థము కాలేదు. వారు చెప్పిన నేను ఒక్కటి కూడ వ్రాసుకోలేదు, నన్ను ఏమీ వ్రాసుకోమంటారో తెలియలేదు. వారు చెప్పినదానికి నేను ఏమని సమాధానము చెప్పాలి?

శ్రీ యస్. కాశిరెడ్డి : Corruption అన్ని కాఖలలోను జరుగుతున్నదని కాదు. కాని, జరుగుతున్నవాటికి examples యివ్వవని కోరితే, నేను చెప్పగలను. బంధుప్రీతి, కులతత్వం అన్నీ వివరాలతోసహా యివ్వగలను. ప్రస్తుతము నాకు యిక్కడ టైము చాలదు గనుక యివ్వలేను. టైము ఇచ్చి అవకాశము ఇస్తే, examples లో సహా చెప్పడానికి తయారుగా ఉన్నాను. నేను ఇచ్చింది irresponsible statement కాదు. Responsible statement ఇస్తున్నాను. కావాలంటే, టైము ఇవ్వండి. Examples లో సహా చెబుతాను.

* SRI J. T. FERNANDEZ : (Nominated Anglo-Indian).

Mr. Speaker, Sir. It gives me great pleasure to support the Motion of Thanks to the Governor's Address. Ofcourse, if I had time at my disposal I would have liked to enumerate the many aspects which deserve to be commended in the Government activities. But, as the time is restricted and my responsibility here is to put forward the fears and anxieties of my community and to see that the interests of my community are safeguarded, I wish to restrict myself only to speak on those points.

Before doing so, I must place on record that — whatever may have been said to the contrary by the speakers of the Opposition—there is a genuine good intention on the part of the Government to bring about reforms and to implement welfare activities. This is commendable.

The food situation has been kept well in hand even though today we have heard complaints about threatening scarcity in different places. However much I might commend the food policy of the Government, I would also like to criticise the

Government for not having made any serious effort to restrict the spiral rise in prices. Government Departments may produce indices to show that prices have not gone up considerably. But every house-wife knows — whether she is a Minister's house-wife or a commoner's house-wife — that prices of food stuffs and essential commodities have gone up. This is due of late, I believe, to the hoarding, profiteering and black-marketing. I wonder if the Government have not at their command suitable means to restrict these nefarious practices. If not, as a major policy they should utilise all their influences to bring down these practices. These unsocial tendencies are ruining the Country.

I would also like to commend the Law and Order situation, although there have been reports of small raids and assaults in the districts. By and large, the Government and the police have shown moderation and restraint in handling such situations. They have been conciliatory and have been able to curb down lawlessness.

Coming back to the subject of my own community, it is stated in the Governor's Address: "In pursuance of our policy to take over the management of aided elementary schools in the State, the aided schools in the Visakhapatnam district are being taken over and this scheme will be extended to Anantapur district also before the close of this year. As a step towards the development of elementary education in the State the elementary schools are gradually being converted into Basic Schools.

As a first step towards implementation of the policy of nationalisation of text books....."

It is here that my community feels — when I say the Anglo-Indian Community I mean also the Christian community as an Anglo-Indian is a Christian whether he is a Protestant or not and what I plead for Anglo-Indian schools and Anglo-Indian children applies to Christian Mission Schools also. As the Members of this House are aware, the Constitution guarantees, not only to Anglo-Indians, but to all minorities, that they shall have the freedom of choice in running the schools. The fundamental rights are defined in Articles 29 and 30 of the Constitution which say :

"29. (1) Any section of the citizens residing in the territory of India or any part thereof having a distinct language, script or culture of its own shall have the right to conserve the same.

(2) No citizen shall be denied admission into any ing aid out of State funds on grounds only of religion, educational institution maintained by the State or receive race, caste, language or any of them.

30. (1) All minorities, whether based on religion or language, shall have the right to establish and administer educational institutions of their choice.

(2) The State shall not, in granting aid to educational institutions, discriminate against any educational institution on the ground that it is under the management of a minority, whether based on religion or language."

The order issued for taking over the elementary schools at Visakhapatnam is a blanket order which applies to all schools. I had an assurance from the hon. Minister for Education — for which I am thankful, that this will not apply to Anglo-Indian schools or to Christian Mission Schools; he was very explicit that it will not apply to any minority schools which are efficiently run. We are grateful indeed for this. But, at the same time it does not prevent the Act being interpreted wrongly at any future date I would therefore request the hon. Minister and the Government to see their way to amend the Andhra Educational Institutions Acquisition Act of 1956 in accordance with the decisions of Justice Chagla in the Bombay High Court and the recent decisions of the Supreme Court on the Kerala Education Bill. As long as this Act is not amended, the fear will always remain that our rights will be infringed upon. Further, the introduction of basic education spells to me a regimentation of education; the production of nationalised text-books might lead to indoctrination and brainwashing. We, Christians and Anglo-Indians, cherish two rights: the right of our language and the right of our religion. We wish to be able to learn and speak our language without being interfered with and we wish, at all costs, to preserve our religion. It is possible that at some future date, with the introduction of Hindi or Telugu as medium of education, our children may be deprived of the facilities for which they are entitled. It is possible also that they may be restrained from having religious education to which they are entitled.

This religious education is carried on without interference to any other pupils and I therefore hope that there will be no interference in this regard.

Sir, having said so much in the matter of education, I would say a few words about grants. Article 337 of the Constitution guarantees grants to the Anglo-Indian community. My information goes that in Andhra there are very few Anglo-Indian schools and in Telangana, it is stated, there are none. I do not know, Sir, how this has occurred. I know institutions which are purely Anglo-Indian institutions till 10 or 12 years ago: I speak of All Saints High School, Rosary Convent, Grammar School and others which were founded originally for the education of Anglo-Indian children; they were till recently designated as European schools. As a matter of expediency the managements have abandoned those designations because they can get better grants and today they are known as English-Medium schools. But, the Anglo-Indian child is thereby deprived of the aid which he would have got if the school had been retained as Anglo-Indian school. I would therefore appeal to the Government to be considerate and to look into this matter with a broad outlook. It is true that in 1948 in Telangana by some chance there were no Anglo-Indian schools. There are always Anglo-Indian children and I will be very grateful if the Government will be able to consider my request which I have made separately on the subject.

There is another point in the Governor's Address to which I would like to refer. It is about the religious and charitable endowments. It is said: "There are several religious institutions in the State having surplus funds and the provisions of the Hindu Religious and Charitable Endowments (Administration) Act, 1951, permit the establishment and maintenance of poor homes for destitutes who are physically disabled and helpless. In order to help the poor and destitute, our Government are actively considering the starting of homes for the disabled in important centres from out of the surplus funds of the local religious institutions." Sir, on the face of it there seems to be no cause for anxiety. But I fear that there might be some kind of invasion into the church funds of Catholic and Protestant Churches. In this connection, speaking as a Catholic I would mention that over 500 million catholics all over the world recognize the Canon law. This law looks after the funds and it provides funds to institutions which render

help for various causes. The Christian institutions for the disabled, aged, lepers, orphans, and so forth, are well known. But what I fear is that under this Act at some unknown date there may be an appropriation of the funds for the purpose of using them for some other activities. I beg, Sir, that the Government would respect the decisions of courts — I refer to the recent decision of Jubbalpore of Madhya Pradesh, which recognized the Canon law and allowed our Church funds to be used as they deem proper.

Lastly, Sir, I thank the Government for the reference that has been made to the order that Christian Harijans will be given the same educational concessions as other Harijans. This is a move in the right direction and it should be carried through to its logical conclusion. When educational aid can be given, why not aid us in the form of land, house-sites as for Harijans, reservation of appointments and similar facilities as are allowed to other Harijans? I would be thankful if the Government would give some consideration to these aspects. In this context I may point out that during the last official year several thousands of applications were made for scholarships by Christian Harijans and unfortunately they were held up in the Secretariat and these children were left adrift. I hope that at least this year the Government will take steps to see that it is not repeated. In conclusion, Sir, I thank the Government again for whatever they have assured they would do, but at the same time I would request that such assurances may be implemented also. Thank you, Sir.

శ్రీమతి కె. కనకరత్నమ్మ: (నరసంపేట్) అధ్యక్షా! మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గవర్నరు శ్రీ భీమసేన్ సచార్ గారు ప్రభుత్వం యొక్క Policy ని తమ ఉపన్యాసం ద్వారా మనముందు వెలిబుచ్చి, విమర్శకు చక్కటి అవకాశం ఇచ్చినందుకు వారికి నా హృదయపూర్వకమైన ధన్యవాదాల నర్పిస్తున్నాను. వారి ఉపన్యాసంలో భూ సంస్కరణలను ఈ శాసనసభ ద్వారా త్వరలోనే ప్రవేశపెడతామని చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: 12, 13, 14 తేదీలతో గవర్నరుగారి address మీద చర్చ పూర్తి అవుతుంది. 14న ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ లిల్లు, ఇంకా వెంకటరావుగారు తెచ్చే బిల్లులు వస్తాయి. 15, 16, 17 ఈ 3రోజులు సెలవులు. 16 మాడా సెలవు క్రిందనే నిర్ణయించుకొన్నాము. 18, 19, 20 తేదీలలో భూ సంస్కరణలమీద చర్చ సాగుతుంది. ఆ మూడు రోజులు

భూసంస్కరణలను గురించి సావకాశంగా మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి ఇప్పుడు ఆ విషయం వదలిపెట్టి, ఇతర విషయాలను మాత్రమే మాట్లాడమని నేను సభ్యులందరినీ కోరుచున్నాను. ఈ సమావేశం 23 తరువాత అసలుఉండదు. పని అయిపోతే బహుశ 22 తోనే ముగిస్తాము. ఆఖరు రోజు అధికార తీర్మానాలకు పెట్టుకుందాము. అది 22 గాని 23 గాని అవుతుంది. అది తరువాత ఆలోచించి నిర్ణయిద్దాము. కాబట్టి భూ సంస్కరణలను గురించి ఇప్పుడు మాట్లాడవద్దనీ, తక్కిన విషయాలను మాట్లాడమని సభ్యులనందరినీ కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి: అభ్యుక్త! (వికారాబాద్-జనరల్) భూసంస్కరణల బిల్లు 18వ తేదీనాడు ప్రవేశ పెడతారని మీరు సెలవిచ్చారు. తెలంగాణా దానిని అయితే రీజనల్ కమిటీకి పంపవలసిన అవసరం వున్నదా, లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్: అది ఇప్పుడు నేనేమీ చెప్పలేదు. ఆరోజున మీరు ఈ point ను raise చేస్తే అవసరమైతే పంపుతాము. తరువాత ఆలోచిద్దాము.

శ్రీమతి కె. కనకరత్నమ్మ: నేను భూ సంస్కరణలను గురించి విషయం చూడాలనుకుంటున్నాను. త్వరలోనే తెస్తున్నందుకు ప్రభుత్వానికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

పంచాయతీ సమితులను ఏర్పాటుచేసి వాటిద్వారా గ్రామరాజ్యమును స్థాపించబోతున్నారు. ఇది చాలా సంతోషకరమైన విషయం. ఇదివరకు 'గ్రామరాజ్యం', గ్రామరాజ్యం, అని గాంధీగారు కనిన కలలను ఈ పంచాయతీ సమితుల ద్వారా సాధించడమనేది చాలా గొప్ప విషయం. అందులో అందరికీ అవకాశం ఇస్తున్నారు. చదువుకోలేదనే కారణంతో ఎవ్వరినీ తీసేయకుండా, పల్లె ప్రజలు కూడా తమ గ్రామాలలో కావలసిన శాకార్యాలను ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి యీ పంచాయతీ సమితుల ద్వారా అవకాశం కల్పిస్తున్నందుకు యీ ప్రభుత్వాన్ని గొప్పగా పొగడవలసిన అవసరం ఉన్నది.

పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ డబ్బునే కేటాయించారు. కాని Blocks లో అవుతున్న ఖర్చునూ, జరుగుతున్న పనిని చూస్తే ఖర్చు ఎక్కువ అవుతున్నది, పనులు తక్కువ అవుతున్నాయని చెప్పవలసి వస్తోంది. ఖర్చు చేసే డబ్బుకు తగిన పని కనిపించినట్లయితే, విమర్శించడానికి ఎవ్వరికీ అవకాశం ఉండదు. కాబట్టి డబ్బును సక్రమంగా ఖర్చుచేసి, పనులు చురుకుగా జరిపించే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఆరోగ్య విషయం సంత్వష్టికరంగానే ఉన్నట్లు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో తెలిపారు. అయితే, ఆస్పత్రులను ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ వాటిలో మందులు సౌకర్యం అయ్యే పరిస్థితులుంటున్నాయి. Maternity Hospitals ను తెరుస్తున్నారు. కాని తగిన సిబ్బంది లేదు. మందులు తక్కువగా ఉంటున్నాయి. ప్రభుత్వం సరిగా మందులు సప్లయ చేయడంలేదో, లేక ఆ మందులను సక్రమంగా వారు ఖర్చు చేయలేకపోతున్నారో కాని రోగులకు సరిగా మందులు దొరకుతున్నాయో లేదు. లేదనకుండా ఏవో మందులు, నీళ్లు కలిపి యిచ్చి రోగులను చంపిందడమే కాని, ఆ రోగాలు నయం అయ్యేందుకు సరైన మందులు ఇవ్వడంలేదని చెప్పక తప్పదు.

శాంతిభద్రతలు సంత్వష్టికరంగానే ఉన్నట్లుగా గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో వెలిబుచ్చారు. ఎట్టానానంలోకంటే పల్లెపాంతాలలో శాంతిభద్రతలను ఎక్కువగా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. జిల్లా, తాలూకాలలో పల్లె ప్రజలపై పోలీసుల అక్రమ చర్యలు, ఘోరాలు, దౌర్జన్యాలు ఎట్లా ఉన్నాయో మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ విషయం ప్రతి శాసనసభా సమావేశంలోనూ చెబుతూనే ఉన్నాము. ఇప్పుడు కూడా సక్రమంగా జరగడంలేదని గట్టిగా చెప్పవలసి వస్తుంది. ఈమధ్య పరకాలలో ఒక సంఘటన జరిగింది. అది రజాకారుల Time లో Police Action కంటే దారుణమైనది. ఒక ఇంటిలోని భార్య భర్తల తగాదాలో పోలీసులు జోక్యం కలిగించుకున్నారు. ఇది ఎంతవరకూ సక్రమమైనదో ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. దానిని గురించి I. G. P. కి report పంపించాము. కాని enquiry కూడా జరగలేదు. అతనిని 3 రోజులు కస్టడీలో పెట్టి నానా హింసలూ పెట్టినారు. మేము వెళ్ళిచూస్తే వారు చాలా భయభ్రాంతులై కనిపించారు. వారు వెళ్ళి D. S. P. కి చెప్పికోరానిది కూడా అవకాశం కలిగించలేదు. ఇది చాలా శోచనీయమైన విషయమని చెప్పడానికి నేను వెనుకంజ వేయడంలేదు. Home Departement లో చాలా మార్పులు తీసుకురావాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాకముందు Home Minister గారి కున్నన్ని అధికారాలు ఇప్పుడు లేవు. ఇప్పుడు ఎక్కువ అధికారాలు I. G. P. చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. మంత్రిగారికి కూడా powers ఉంటే సమయం వచ్చినప్పుడు ఉపయోగించి తొందరగా పనులు జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

పల్లెటూళ్ళలోని రైతులలో భూములు దున్నుకొనే సమయంలోనూ, గట్ల విషయంలోనూ తగాదాలు వస్తాయి. ఇటువంటి చిన్న చిన్న విషయాలలో పోలీసు సహాయం ఎక్కువగా కావాలని ఉంటుంది, కాని, ఒక పార్టీకి వారు సహాయపడుతూ, వీరవారి పార్టీకి సహాయపడక పోవడం అనేది చాలా శోచనీయమైన విషయం. ఈ విషయాన్ని I. G. P., D. S. P. ల దృష్టికి చాలా

సాగు తీసుకు వస్తున్నాము. కాని ఏమీ పని జరుగట లేదు. ముగవర్నర్ ప్రభుత్వం సహా ప్రభుత్వ పాంసీ ప్రవేశ పెట్టించు అసెంబ్లీ, వారి Policy ని బలపరుస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ జి. నరసింహమూర్తి: (అమలాపురం - జనరల్) . అగ్గక్షా!

కా॥ గవర్నరుగారు ప్రసంగము చేసినందుకు వారికి అభినందనలు, కా॥ సభ్యులు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై మాట్లాడుతూ, 1, 2 చుట్టు విషయం ఏమి వ్యాధి ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను రాష్ట్రంలో అప్పుడిది, అప్పుడయి అనేది అధికారోత్పత్తి మైనా చుట్టుగా ఆదారం ఉన్న సారథి ప్రధాని నెలకొని ఉంటుంది, రాష్ట్ర నాయకుల ఉంటుంది దేశభక్తి గలిగి సామాన్య వ్యక్తివరకూ కూడా గుర్తించి ప్రబోధిస్తున్నారు. ఈ విషయం ముం సర్వే సర్వత్రా వింటున్నాము. అయితే అధికారోత్పత్తికి ఏ ప్రయోగం సాగు తున్నది. దానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నది ఆ కృషికి అవలంబించే విధానాలు సరైనవా, కాదా, ఏమైనా లోపాలున్నాయో అవి ఆలోచించి, ఉన్నట్లుంటే సరిచేసుకోవాలి. ఇదివరకు చేసిన కృషిని ఎప్పుడు చేస్తున్న కృషితో పాటు సింహవ్యూహం చేసుకున్నప్పుడే అధికారోత్పత్తి సిద్ధిస్తుంది. అంతేగాక కేవలం ప్రచారాలు చేసినంతమాత్రాన ఈ ఆశయం సిద్ధిందను ఉన్నా సాగు వల్ల అధికారోత్పత్తి లభ్యం కాదనే విషయం సర్వజ్ఞ వివేకమే

చుట్టుగా యీ విషయములో నాకున్న అనుభవం అయితేనేమి, రైతులు వారివారి అనుభవాలనుబట్టి వారుచెప్పే విషయాలను బట్టి గిని, నాలు తెలిసిన కొన్ని విషయాలు నేను చెప్పదలచాను. ఆహారోత్పత్తి విషయంలో మనకు చుట్టుమైన ఆహారం భాగ్యం భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలన్నింటికీ మన రాష్ట్రమే భాగ్యమిన్ని అధికంగా పండిస్తుందన్న విషయం మన దండరకూ లెలుసును. కనుక యీ సమయంలో భాగ్యం పంటకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఏర్పాట్లు తిరిగి పరిశీలించి అందులోవున్న లోపాలను గనుక సవరించినట్లుయితే యీ నాడు గోదావరి, కృష్ణానదుల క్రింద సాగవుతున్న భూములలో యిప్పటికింటే రెట్టింపు పంట అదనంగా పండిడానికి అవకాశముందనే విషయం రైతులైన వారందరికీ తెలుసు. అయితే యిందుకొరకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడం లేదా? అంటే, ప్రభుత్వం కొంతవరకూ గట్టిపైయిత్తుం చేస్తున్నమాట నిజమే. కాని వ్యవసాయ సౌకర్యాలకొరకు వినియోగించవలయునని కేటాయించిన భవనంలో చాలావరకు వ్యర్థం అగుచుండుటవలన యీ నాడు వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు జరిగే ప్రయత్నాలు విఫలమవుతున్నాయనే విషయం అందరికీ తెలుసు. మంత్రివర్యులుకూడా రైతులే గనుక వారికి యీ విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరంలేదు. పైగా రైతులకూ, ఉద్యోగులకూ మధ్యవున్న సంబంధభాంధవ్యాలు - అందులోని కష్ట సుఖాలూ వారికి తెలిసియున్నప్పటికీ - వదే వదే ఏ విషయమూ జ్ఞపిచేయక

పోయినట్లయితే అది కార్యరూపంలోకి రాదు గనుక యీ విధంగా తిరిగి చెబుతున్నాను.

ఇరిగేషనుకు సంబంధించినంతవరకూ క్వాంటిలనుండి భూములకు నీరు సప్లయ చేయడం అవసరం గనుక, కృష్ణా మొగలైన నదులనుండి కాల్వలు త్రవ్వారు. అందుకు కోట్లాది రూపాయలు వినియోగించారు. అందువలన సకాలంలో భూములకు కావలసిన నీరు కాల్వలగుండా ప్రవహిస్తున్నది. నీరు వచ్చినంత మాత్రాన వరిపంట పండుతుంది అనుకొనడం భ్రమే అవుతుంది. నీరు పొలాలకు రావడానికి ఏర్పాట్లు ఎంత అవసరమో, అవసరం లేనప్పుడు వరి పొలాల్లోనుండి నీరు బయటకు పోవడానికి ఏర్పాట్లు చేయడం అంతకంటే ముఖ్యం. డ్రైనేజి సౌకర్యాలు లేకుండా పొలాలకు నీరు అధికంగా సప్లయ చేయడంవలన నష్టమేగాని లాభం ఏమాత్రమూ ఉండదు. అందువలన డ్రైనేజి సౌకర్యాలకు సంబంధించిన మిషియన్ల పరిభ్రమ యింకా అధికంగా శ్రద్ధ తీసుకోవలసియున్నది. డ్రైనేజి సౌకర్యాలు సరిగా లేకపోవడం వలన, కృష్ణాజిల్లా, పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని పల్లపు సేద్యం అనేక యిబ్బందులకు లోనయి, నష్టపడడం జరుగుతున్నది. దీనివలన ఆహారోత్పత్తి చాలా దెబ్బ తింటోందని నేను మనవి చేస్తున్నాను: అయితే ఇరిగేషన్ కొరకని Executive Engineer, Sub-division officer మొగలైన కొంతమంది ఉద్యోగులను నియమించారు. వీరంగరూ పొలాలకు నీరు సప్లయ చేయడంతోనే తమ పని పూర్తి అయిందని భావిస్తున్నారు. గాని డ్రైనేజి ఏర్పాట్లు గురించి ఎటువంటి ప్రయత్నాలూ చేయడంలేదు. అందు వలన డ్రైనేజి సౌకర్యాలు అధికంగా కలిగించడానికి, ప్రతి డివిజనులోను ఒక సబ్ డివిజన్ ను ఏర్పాటుచేసి, డ్రైనేజి సౌకర్యాలు కలిగించడం తమ ముఖ్యమైన విధిగా గుర్తించినట్లయితే యిప్పుడు పండే పంటకంటే రెట్టింపుపంట అకనంగా పండడానికి అవకాశముంది. అప్పుడే అధికాహారోత్పత్తి కొరకు మనం ఖర్చుపెట్టే ప్రతిపైసాకూడా సద్వినియోగపరుస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఈమధ్య భారతప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ ఒక పోకటనగావిస్తూ అందులో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిలే వ్యవసాయశాఖను తీసుకొని వారే నడిపినట్లుగానే భాగం టుందని తమ అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. అయితే అధికాహారోత్పత్తి విషయంలో ఒక్క వ్యవసాయశాఖే దానికి పరిధానంగా సంబంధించింది కాదు. రైతులకు పెట్టుబడులు కావలయునంటే వాటిని వారు సహకారశాఖ ద్వారా పొందవలసి యున్నది. అందువలన సహకారశాఖకు వ్యవసాయశాఖకు సంబంధం ఉందన్న మాట. ఈ విధంగానే విద్యుచ్ఛక్తి శాఖకు. మిగతా యితరశాఖలకు వ్యవసాయ శాఖతో చాలా సంబంధం ఉంది. గనుక ఈ విధంగా కాకుండా 'అధికోత్పత్తి శాఖ' అని ఒక ప్రత్యేకశాఖను ఏర్పాటుచేసి దానిని ముఖ్యమంత్రిగారే నిర్వహించి యితర

శాస్త్రానుసంహితా తగిన సహకారము సొందుకూ దానిని నడిపినట్లుయితే అప్పుడు అధికారము మంచి ప్రాధాన్యం వస్తుంది తద్వారా ఉద్యోగులలోనైతే నేను ఎజిలర్ నైతేనేను సరియైన ఉత్సాహం బయలుదేరి ఆదరణలో అధికారంలో ఉన్నట్టి ఉద్యమం జరుపగలదని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కొన్ని departments లో యీ విషయానికి సంబంధించి జరుగుతున్న జాప్యాలననూడా అధికారము దెబ్బతింపబడుచున్నది వెళ్ళక తప్పదు ఉదాహరణకు గోదావరి, పుష్పా నదుల ప్రాంతాలలోని లంకలలో ప్రతిపాదన జొన్న, పరికొట్టి మొత్తం అహారాధాన్యాల లక్షలలోనిది ఎకరాలలో కేటాయించి ఉన్నట్లు పండించడానికి అవకాశముంది. అయితే ఈ లంకలన్నీ పరిభ్రమించుకొని సొత్తుగానే యంతరకూపున్నవి. అవే గనుక రైతుల స్వంతమయినట్లుయితే వారు తమ యిష్టమువచ్చినప్పుడు ఆ లంకలలో సేద్యం చేసి అధికంగా అహారాధాన్యాలను పండించడానికి వీలుంటుంది. గనుక పరిభ్రమించు వెంటనే వేలంపాటల ద్వారా వీటిని రైతులకు స్వాధీనం చేసినట్లుయితే అందువలన ఎంతో లాభముంటుంది మనవి జేస్తున్నాను.

అందుకొరకు Revenue Department వారు తనత్రధ తీసుకొని, యీ విధంగా వేలం వేయడంలో అకారణమైన జాన్యం జరుగకుండా May నెల ఆఖరు లోగా గాని, June 15 వ తేదీలోగా గాని, రైతు స్వాధీనంలో యీ లంకలు వచ్చే విధంగా ఏర్పాట్లు చేయవలసిగా కోరుతున్నాను.

అధికారాధికారము సాధనకు సూచనలు ఇవ్వగలిగిన శాసన సభ్యులతోను, మంచి అనుభవం గలిగిన రైతులతోను, కొంతమంది technical experts తోను ఒక కమిటీని వేయవలయును. వారు అధికారములోకి సంబంధించి, ఇంతవరకు జరిగిన కృషిని సమీక్షించి, ఇకనుండు చేయవలసిన కృషికి నవీన పద్ధతులను సూచించ వలయును. అలాంటి కమిటీని నియమించవలయునని కోరుకూ నాకీ అవకాశమిచ్చి నందుకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదములు తెలుపుచున్నాను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి : (సూర్యాపేట-జనరల్) అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ఉపన్యాసం మన ప్రభుత్వ వ్యవహారాలు చాలా అభివృద్ధిలో ఉన్నదని చెప్పి చున్నది. కాని గ్రామ ప్రజలతో నిత్యం సంబంధం ఉన్న మాతోటి వారికి ఆ అభివృద్ధి ఏదశలో ఉన్నదో మాత్రం అవగతం కావడంలేదు. దైనిందిన పరిపాలనా వ్యవహారాలను చూచిన ఆ అభివృద్ధి చాలా వక్రమార్గంలో law and order కు వ్యతిరేకంగా కనిపిస్తున్నదని మనవి చేయచున్నాను. బాధ్యత గలిగిన అధికారులను నేను బాటించి బయటపెట్టి దలచుకున్నాను. నాయబ్ తానల్ దారు లాంటి బాధ్యతగల అధికారులు చట్టాలను లెక్కచేయకుండా తమ అనుయాయులకు, తమకు సర్వవిధాలా సౌకర్యాలు కలిగించే

భూస్వాములకు అనేక అచకాకాలకు కల్పిస్తున్నారు. వర్గాలకు సంబంధించిన సరికొద్దీ భూస్వాములకు, పార్టీలకు సంబంధించినప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీకి అనుకూలంగా వ్యవహరించడం పరిపాటైనది. వారి అనుయాయులకు ఉపకరిస్తున్నా, లేదా ఏ అనే ఒక బండ రూలునే వాగు పాటిస్తున్నారు.

పంచాయతీ ఎన్నికలను నిర్వహించు రిటర్నింగు ఆఫీసరు బాధ్యత ఎంత సున్నితమైనదో ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. నూతనాకాలో నాయబ్ తానెల్ దారు రిటర్నింగు ఆఫీసరుగా ఒకసారి వ్యవహరించారు. ఆయన నియమకం జరిగినప్పుడే మేము “కథ చెప్పే మేసే పరిస్థితి” అని అనుకున్నాము. పంచాయతీలో ఎన్నికలకు 50 నామినేషన్లు వచ్చినవి. ఆ ప్రకారం ఎన్నికలు జరిగిన కాంగ్రెస్ వోటమి తదనంతరం రిటర్నింగు ఆఫీసరైన ఆ నాయబ్ తనీందారు గారికి బాగా తెలుసుకు కనుక scrutiny లోనే కాంగ్రెసుపార్టీకి విజయాన్ని తెచ్చిపెట్టినారు. 50 నామినేషన్లలో 30 మంది నామినేషన్లను reject చేయడం జరిగింది. అలా reject చేయుటకుగల కారణాలు వివరించిన ఎవరికైనా ఆశ్చర్యం కలిగించక తప్పదు. గ్రామంలో ఉన్న లిస్టుకు, తాహసిల్ ఆఫీసు గోని లిస్టుకు serial number లో తేడా వచ్చింది. నామినేషన్ వేసిన అభ్యర్థులు గ్రామంలోని లిస్టును ఆధారం చేసుకొని ఆ serial number ను వేశారు. తన దగ్గరి లిస్టు ప్రకారం serial number లేని వారి నామినేషన్లను, పత్రాలను కొట్టివేయడం జరిగింది. కాంగ్రెస్ వారికి తహసిల్ ఆఫీసులోని లిస్టు రిటర్నింగు ఆఫీసులోని లిస్టు బాగా తెలుసు అందుకు కారణం మనవిచేయు నవనరంజేయ. వారిజనాలు “మాదిగ” అని తెలుపనందున వారిజన అనే పదం Constitution ప్రకారం చెల్లదని 25 మంది పేర్లను కొట్టివేశారు. డెప్యూటీ కలెక్టరుకు appeal చేసుకోగా వారు వాటిని గురించి స్వయంచుటకు అధికారంలేదని ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు. ఆలోపల ఇచ్చిన తీర్పులు చెల్లనేరవలసినదని తీర్పు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా 50 నామినేషన్లలో 35 మంది నామినేషన్లు కొట్టివేయడం ద్వారా కాంగ్రెస్ వారికి విజయం కలిగింది. ఆ గ్రామంలో ఎన్నికలు లేకుండా పోయినవి. ముగ్గురు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థులున్నా అధిక సంఖ్యకులు కాంగ్రెస్ వారు అయినందున వారిని ఎన్నుకొని ప్రయోజనంలేదనే ప్రకారం ప్రారంభించారు. దానివల్ల పరిజలలో నిర్వహణ జరిగింది. ఒక clerical mistake ను ఆధారంగా చేసుకొని బాధ్యతగల రిటర్నింగు ఆఫీసరుకు నాయబ్ తహసిల్ దారు ఆ విధంగా వ్యవహరించడం ఎంత ఐక్యవాదమో చెప్పకనే అర్థమౌతున్నది. Law and order ను గూడా పాటించడంలేదు.

Small Savings ఉద్యమం ఎంతో పవిత్రమైనది. దానిని ఎవరూ కాదనలేదు. కాని బాధ్యతగల అధికారులు దానిలో కూడా అనుచూసానప్పడంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. సూర్యాపేట తాలూకాలో ఈ ఉద్యమం క్రింద దాదాపు లక్ష 50

కేల కూలుల పట్టు, పట్టావర్తిల వసూలుచేశారు. నామిన్ తహసిల్దార్లు చూస్తే, గోపాలరెడ్డి అనే బద్దరు కంప్లైడ్లకు ఏజెన్సి ఇచ్చారు. అందువల్ల ఆ కుటుంబం చేసిన కమిషన్ పగిలిపోయింది. పట్టావర్తిలకు పక్కకు పడే పోయింది. ఒకసారి ఆ కంప్లైడ్లను కుట్రాంశపాటు వారి రిజిస్ట్రేషన్లను చూసిన వారు ఎటువంటివారో వివరణలు ఉన్నాయి. ఆ విషయాన్ని కరపరాల ద్వారా మేము ప్రకటించాము. అది అలాగే నిజమేనని ముక్కుమీద క్రేలు నేను చూస్తూ ఉన్నాను.

కాంచాడు అనే గ్రామంలో సంచార శ్రమి గోదరుకు ఒక కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థి ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికయ్యాడు. అ ర్వల ప్రెసిడెంటు ఆ గ్రామపురేత్తలదాడు. ఆ మన మ్యూన్సిపల్ వ్యక్తియైన క్రొత్త ప్రెసిడెంటుకు ఆఫీసు రికార్డులను అప్పజెప్పే శ్రమ ఆ విషయం గురించి పెటిషన్లు పెట్టగా పంచాయితీ ఆఫీసు వచ్చి విచారణ చేస్తాడుగాని ఇంతవరకు action ఏమియు జరుగలేదు. ఎన్నికలు జరిగి ఆరునెలలైనప్పటికీ ఆ పాత ప్రెసిడెంటుగారే అధికార ప్రెసిడెంటుగా వ్యవహరిస్తున్నాడు. అలాగే ఈనాడు మాతో పోలిచేసే ఓడిపోయిన కాంగ్రెస్ నాయకులు ఉన్నారు. ఓడిపోయిన వారికే అన్నింటిలోనూ స్థానమున్నది. తామకాలో తహసిల్దార్లుగా, జిల్లాలలో కలెక్టరుగా చలాయిస్తున్నారు.

అలాగే ఒక భూస్వామి ఒక రక్షితకాల్ దారునుండి భూమిని కాజేస్తున్నట్లు ఎన్నో పెటిషన్లు పెట్టుకున్నాడు. ఏమియుకాలేదు. చిరరకు తహసిల్దారుకు ఫిర్యాదుచేయగా అయిన గారు వచ్చి ఆ భూస్వామినుండి భూమిని ఇప్పిందకపోగా ఆ కాల్దారు యొక్క రక్షిత స్థానమును గూడ రద్దుచేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఈ విధంగా కథలు చెప్పడం ఉన్నచో ఆరునెలల కైనా అంతముకాదు, మీ principles గురించి చెప్పాలి.

శ్రీ బి. యల్లారెడ్డి: (బుగ్గారం) Complaints చేసిన వాటిని మీరు అసక్తమనుకుంటారేమోనని వారు ఉదాహరణలతో వివరించుతున్నారు.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి: ఈ మధ్య కేంద్ర ప్రభుత్వం 13 చావులకు సబ్సిడీ ఇచ్చింది. ఆ విషయం పైకి పొక్కునివ్వకుండా కాంగ్రెసు పార్టీ కార్యకర్తలకు, వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులకు పంచిపెట్టారు. కావలంబే దానిని నేను ఋజువు చేస్తాను.

ఇక కమిటీలో ఒక Social workerను మరొక agriculture worker ను చేస్తారు. ఆ agriculture worker రైతుబిడ్డ మాత్రం కాదు, 50, 60 వేల ఎకరాల భూమిగల సూర్యాపేట జేజముఖ్ తమ్ముడు. ఈ

విధంగా “కంచే చేసుచేసిన రీతిని” కాంగ్రెస్ వారు తమ అనుయాయులైన భూస్వాములకు సౌకర్యాలను కలుగ జేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను ఈ విధంగా పార్టీల వ్యవహారంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి ప్రజల సమస్యలలో భూస్వాములకు సౌకర్యాల కలుగ జేసే పద్ధతిని రూపుగా పెట్టుకున్నారనే కఠోరమైన వార్తను మీ ద్వారా సభనారికి తెలియ జేయుటకు చింతిస్తున్నాను

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ: (భిషగం - జనరల్) అధ్యక్షా ! గవర్నరుగారి ఎసంగంపై నిన్నుండిన మనం మాట్లాడుకొంటున్నాము. గవర్నర్ గారు ఉపయోగకరమైన ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలన్నింటినీ వివరిస్తూ చక్కని ఉపన్యాసం ఇచ్చినందుకు వారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. నిన్న ప్రతి బక్షాల సభ్యులు విమర్శలు జరిపారు శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డిగారి ఉపన్యాసంలో కొండను తవ్వి, ఎలుకకు వట్టడం మనకు, వారికి గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసంలోని ప్రయోజనకర కార్యక్రమాలేవి కనిపించినట్లు లేదు Land Reforms గురించి మనం త్వరలోనే దర్శించుకోబోతున్నాయి, గనుక దాని గురించి ఇప్పుడు విమర్శలు ఆనవసరం మొత్తాకమిటి సలహా ప్రకారం, యావత్ భారతదేశం లోను మొట్టమొదటగా మన రాష్ట్రం ప్రయోగాత్మకంగా ప్రతి జిల్లాలోనూ ఒక పంచాయితీ సమితిని ఏర్పాటుచేసి విప్లవాత్మకమైన పంచాను ప్రవేశపెట్టింది. ఈనాడు ఉభయ సభలలోనూ ఈపంచాయితీ సమితులను గురించిన విమర్శలే వినిపిస్తున్నాయి. ఆ సమితులలో తమకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వబడలేదనే విమర్శలు ఎక్కువగా విన వస్తున్నాయి. సమితులను ఏర్పాటుచేసిన ప్రాంతాలలో పలుకుబడిలేని పార్టీలకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడం సబబుకాదని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీ కాశీరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, కుల, మత ద్వేషాలనే పెద్దపెద్ద మాటలను వాడారు. వారు ఆమాటలతో బహుశా పృజిలను సమ్మోహితులను చేయవచ్చునేమో కాని, శాసనసభలోని సభ్యులు ఆ మాటలకు మోసపోరని నేను చెబుతున్నాను. ఈ సమితులలో nominate చేయబడ్డ సభ్యులు జిల్లా కలెక్టర్ బంధువులు, రైతులు అని నిన్న రాజగారు చెప్పారు. కలెక్టర్లు ఎప్పుడూ ఒకేచోట ఉండేవారుకాదు. వారిపై ఇట్టి ఆరోపణ చేయడం న్యాయంకాదు. వారికి అట్టి ఐక్యపాతం ఉంటుందని నేననుకోను. పృజిలు కాంగ్రెస్ పై విశ్వాసముంచితే అది ప్రజల తప్పా? యని, నేను ప్రతిపక్షసభ్యులను అడుగుతున్నాను. “టోటాలిటేరియనిజం” అనే పెద్ద మాటలు వారు వాడినట్లు నాకు జ్ఞాపకం. మా పృథుత్వం “టోటాలిటేరియన్” ది అయితే, ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఇక్కడ ఏలా కూర్చున్నారని అడుగుతున్నాను. అధికారం వికేంద్రీకరణ చేయాలనే ముఖ్యద్దేశ్యంతో ఈ సమితులేర్పాటు చేయబడ్డాయి.

అధికాహారోత్పత్తి ఆవశ్యకతను గురించి, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో చాలా ఎక్కువ చెప్పడం జరిగింది. దానిని సాధించడానికి మనకున్న ఇబ్బందులను

లోపాలను గురించి, అన్ని రాష్ట్రాల న, వసాయమంతుల సమావేశంలో చర్చింపడం జరిగింది. పరిసాలనా వ్యవస్థలోని ప్రతిబంధకాలు, ప్రణాళికలోని లోపాలు దీనికి పరిధానకారణాలు. వీటిని అతి త్వరలోనే తొలగిస్తారని నేను తలుస్తున్నాను. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 35% వరకు ఆహారోత్పత్తిని సాధించగలమని తేలుతుంది. మన ఆహారమంతిగా రైన శీర్షి తిమ్మారెడ్డి ఉపన్యాసంనూస్తే చాలా 'అప్టిమిస్టిక్' గా ఉంది. మనదేశంలో వందకోట్ల జనాభానైనా మనం పోషించగలమని చెప్పారు. అది అక్షరాల నిజం. కొన్ని ఇబ్బందులవల్ల మనం ఆహారోత్పత్తిని సాధించలేక పోతున్నాము. జపాన్ సాగు పద్ధతిని సరిగా అర్థంచేసుకోకపోవడం, ఎరువుల కొరత, Minor Irrigation Schemes ను మనం అమలు జరుపుకోలేక పోవడం, వీటి వల్ల ఆహారోత్పత్తిని ఎక్కువ సాధించుకోలేక పోతున్నాము. మన ప్రభుత్వం ఒక ఎరువుల factory ని పెట్టిన రైతులు ఎక్కువగా intensive cultivation చేస్తూ, చచ్చిపరువులను రైతులే ఎక్కువగా తయారుచేసుకొన్నచో అధికాహారోత్పత్తిని మనం తప్పక సాధించవచ్చును.

Small scale industries గురించి నేను కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వానికి తెలియజేయదలచాను. ప్రభుత్వం Bodhan లో Newsprint Factory ని పెట్టాలనుకొంటున్నది. Paper తయారు చేయడానికి కావలసిన చెడురు మనకు చాలాఉంది. కర్నూలులోకూడా ఒక పేపరుమిల్లు 50 టన్నుల capacity గలది పెట్టినచో, దానికి కావలసిన చెడురు నల్లమల forests నుంచి supply అవుతుంది. కాబట్టి అక్కడకూడా Paper Mill ను ప్రభుత్వం స్థాపిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ప్రభుత్వమునకు funds లేకపోతే బైబివారు పెట్టుకొనే అప్లికేషనుల గురించి అయినా ప్రభుత్వము అలోచిస్తుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఇంకా అనేక విషయాల గురించి మాట్లాడవలసి వున్నప్పటికి సమయంలేదు. కనుక అతి ముఖ్యమైన వాటిలో కొన్నింటిని గురించి మాత్రమే ఇప్పుడు చెప్పదలచుకొన్నాను.

Integration వల్ల ఉత్పాదించిన problems ను solve చేయటానికి మన ప్రభుత్వము ఎన్నో ప్రయత్నములు చేస్తున్నది. అయినప్పటికి ఇంకా solve కావలసిన problems అనేకం ఉన్నవి. తెలంగాణ ఉద్యోగుల, ఆంధ్ర ఉద్యోగుల ఉద్యోగాలను నిష్పాక్షికదృష్టితో అలోచించి న్యాయముగా integration వ్యవహారము చూడాలని నేను మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. Heads of the Departmentsలో కొన్ని కేసులలోవున్న facts కమిటీలనుండు పెట్టబడటంలేదని కమిటీలుకూడా నిష్పాక్షికంగా వ్యవహరించటంలేదని తెలుస్తున్నది. అలాంటి విషయములు ప్రభుత్వదృష్టికివస్తే వాటిని గురించి అలోచించాలని కోరుతున్నాను. కమిటీచేసిన పనిని 'రివ్యూ' చేయటానికి ఒక జ్యూడీషియల్ కమిటీ నాకదానిని వేస్తే బాగుంటుందని నేను మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ జ్యూడీషియల్ కమిటీమండు represent చేసుకొనటానికి ఆఫీసర్లకు హక్కును కల్పించి నను

ఇబ్బందులను కమిటీకి చెప్పకొనే అవకాశాన్ని వారికి కల్పించాలనికూడా నేను కోరుతున్నాను.

వరద నివారణకు తాత్కాలిక చర్యలవలన ప్రయోజనం ఎక్కువగావుండదు. Deforestation వల్ల ఈ వరదలు ఎక్కువ అవుతాయని శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు. Afforestation స్కీమును తీసుకొని పనిచేయాలని కోరుతూ ఇంతటితో నా ఉపన్యాసాన్ని ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా ! గవర్నరుగారు ఉభయ సభలకు ప్రప్రథమంగా మొదటిసారి తమ ఉపన్యాసమును ఇచ్చారు. కాని వారి ఉపన్యాసము 'ఉభయ కుళలోపరి' అని చెప్పినట్లుగానే ఉంది. వారి ఉపన్యాసము 'అంతా బాగానే వున్నారు. అన్ని పరిస్థితులు బాగానే ఉన్నవి' అన్న ఛోరణిలో నడిచింది. కాని గ్రామ జీవితానికి సంబంధించిన విషయాలేవీ వారి ఉపన్యాసములో లేవు. కేవలము ఒక బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించినట్లు వుంది కాని ఉభయ శాసన సభల సమావేశములో మాట్లాడిన ఉపన్యాసము వలే లేదు. జరిగిన విషయాలు చెప్పి జరిగేవి బాగానే వుంటాయని చెప్పారు. ఉపన్యాసం ఇచ్చిన గవర్నరుగారు, వారి ఉపన్యాసమును విన్న సభ్యులు అంతా బాగానే వున్నారు. కాని గ్రామ సంగతులు మాత్రము చాలా విషాదముగా వున్నవి. వారు తమ ఉపన్యాసములో Law and Order బాగా జరుగుతున్నదని చెప్పారు. ప్రభుత్వం తరపున వున్న వారందరి Law, Order లో వున్నట్లు, ప్రజల తరపున మాత్రమే law breaking గా వున్నట్లు మనం చెప్పకోక తప్పదు.

ప్లానింగ్ బాగా పని చేస్తున్నదని వారి ఉపన్యాసములో నెలవిచ్చారు. కాని జరుగవలసినంత జరగటం లేదు. 'గాడిదలను మేపితే ఆవులు పాలిస్తాయా?' అని ఒక మంత్రిగారు ఒకచోట అన్నట్లుగా వున్నాను. ప్లానింగ్ విషయంలో ప్రభుత్వము గాడిదలను మేవుతూ ఆవులను పాలిమ్మని అడుగుతుంది. కంట్రాక్టర్లకు, వారి అనుయాయులకు కావలసిన స్థలములలో అధికారములు ఇచ్చి ప్రజలు సహాయ పడాలని అడుగుతున్నారు. అధికారులు ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు arrangements సరిగా వున్నాయా? లేదా? అనే చూస్తారు. కాని, అప్పటి ప్రజల సంగతి, కూలీల సంగతి అలోచించరు. ప్లానింగ్ లో గాడిదలు మేస్తున్నాయి. ఆవులు పాలు ఇవ్వవలసి వస్తున్నది.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ : (ఘట్టుం జనరల్) On a Point of order, Mr Speaker. ఇప్పటి 'గాడిద' అనే పదమును ఉపయోగించవచ్చునా? అది పొర్ల మెంటరీ పదమా?

మిష్టర్ స్పీకర్ : మనుష్యులను గాడిదలు అని అనకూడదు. గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఆ పదాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నేను మనుష్యులను అనలేదండి.

మిష్టర్ స్పీకర్ : గాడిదలని ఎవరిని అన్నారు ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : “గాడిదలకు మేకవస్తే ఆవులు పాలు ఇస్తాయా ?” అని సామెత వుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీ ఉపన్యాసంలో ‘గాడిదలు’ అని ఎవరిని compare చేశారో చెప్పాలి. లేకపోతే ఆ చూటను మీరు ఉపసంహరించుకోవాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ప్రజల దగ్భాను, ప్రభుత్వ డబ్బును అన్యాయంగా తినేవారు గాడిదలు.

మిష్టర్ స్పీకర్ : ఏది అన్యాయమో, ఏది న్యాయమో మీరు ఎలా చెప్పగలరు ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అలా చెప్పలేని స్థితిలోనే మనము వుంటే నేను ఉపసంహరించుకొంటాను. ప్లానింగ్ కు బండ్లక్రింద డబ్బు వసూలు చేయాలని ఆఫీసర్లకు ప్రభుత్వం తెల్పింది. మీరు loans కు పూర్తి డబ్బు ఇవ్వలేదు కనుక 100 కి 8-0-0 రు ఇస్తే మేము మరొక పేరున బాండు కొంటాము అని చెప్పి అదనంగా మరి కొంత డబ్బును వసూలు చేశారు. కాని మన భూమి ఋణాలు రెండవ రోజున మొత్తం వసూలు అయినందున ఆ మరునాడే ‘మీరు అదనంగా వసూలు చేయవద్దని’ ఆఫీసర్లకు టెలిగ్రాము వచ్చింది. వసూలు చేసిన డబ్బు తహసిల్దార్లవద్ద, కలెక్టర్ల వద్ద వుంది కాని తిరిగి ఆ డబ్బు ప్రజలకు అందలేదు. ఈ విధంగా చేస్తే ప్లానింగ్ అభివృద్ధి తగ్గి ప్రజలలో హుమారు తగ్గతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక ఖర్చుల విషయం వుంది. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రాంతములోని 60 మంది కార్మికులు ఎండా కాలములో అచోటు వదిలి వెళ్ళిపోవటానికి కారణం వివాదములు కావు. ప్రభుత్వము ఇస్తున్న డబ్బు వారి కష్టములను తీర్చకపోవటమే దానికి కారణము. కలరా వచ్చినా తగిన వైద్య సౌకర్యములు లేవు. కార్మికులకు కావలసిన సౌకర్యములు ఏముటో తెలుసుకొనే వారే అక్కడ లేరు. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి యింకా డబ్బు కేంద్ర ప్రభుత్వము నుండి రావలసి వుందని ప్రభుత్వము ఎప్పటినుండియో చెబుతున్నది. అది రావటానికి యింకా

ఎంత కాలము పడుతుందో తెలియటం లేదు. వెంటనే మన ప్రభుత్వము ఖచ్చితమైన attitude తో కేంద్ర ప్రభుత్వమును ఇవ్వవలసిన డబ్బును వెంటనే ఇవ్వవలసిందిగా కోరాలి. టి. టి. కృష్ణమాచారిగారు శుక్రాచార్యులు మాదిరిగా అడ్డం పడినారు. ఆయన ఇప్పుడు పోయి వి. టి. కృష్ణమాచారిగారు అక్కడ కూర్చున్నారు. వారు అక్కడ ఉన్నంతకాలము ఆంధ్ర అభివృద్ధి జరుగదని యథార్థంగా చెప్పక తప్పదు. అందువలన సరాసరి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధాన మంత్రి వద్దకు వెళ్ళి వి. టి. కృష్ణమాచారిగారు మాకు నష్టాయం చేయరు, ఆయన మొదటి నుంచి నందికొండ ప్రాజెక్టుకు ప్రత్యక్ష విరుద్ధంగా ఉన్నారు; ఆయనమాట మీరు వినవద్దు; మేము ఇంతచేస్తుంటే మీరు ఎందుకు నష్టాయం చేయరు - అని తీవ్రంగా అడుగువలసి ఉన్నది. ఏదో ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అంటే కాదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం మొత్తంమీద చెప్పకోవలసినది ఇది ఏకైకమే నమస్క.

ఇక విద్యా విషయం తీసుకుని ఆలోచించుదాము. Efficiency పడి పోయింది విద్యార్థులలో అని అంటున్నారు. పొరపాటున ఏ విద్యార్థి అయినా 80 %, 90 % మార్కులు తెచ్చుకుని ప్యాసయినట్లయితే వానికి పైన ఎక్కడా సీటు రాదు. అభిమానం ఉన్నవారికి మెడికల్ కాల్జీలలో సీటు వస్తుంది; M.Sc. కి సీటు వస్తుంది. పైగా ఉద్యోగం కూడా వస్తుంది. మనం ఎందుకు చదవాల్సి అని ఇతరులు అనుకుంటారు. మనం ఎరిగి ఉన్న మంత్రిగాని, శాసన సభ్యుడు గాని ఎవరైనా ఉన్నాడా; వాణ్ణి పట్టుకుంటే ఉద్యోగం వస్తుంది; చదువుకోడం ఎందుకు - ఈ రకమైన ధోరణి వస్తుంది; అధికారులతో Efficiency దృష్ట్యా కాకుండా nepotism అభిమాన దురభిమానాలతో వ్యవహరిస్తుంటే, కలెక్టర్లు, I. G. P. ల day to day (చైతన్యం) పరిపాలనా వ్యవహారాలలో మీరి పని చేయండి అని interfere అయి పరిపాలన సాగిస్తుంటే, గవర్నరుగారు పరిపాలన అంతా హాయిగా జరుగుతున్నదని చెప్పినారు. జూబిలీ హాలులో మనం అందరము హాయిగా - ఆ సుమతిగారు ఎవరో పాడినారు; విన్నాం; ప్రపంచాన్నే మరిచిపోయాం. సాగర్జున సాగర్ నిర్మాణంలో tempo వచ్చేటట్లు అందుకు కావలసిన facilities అన్నీ వెంటనే కలుగజేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. నిరుద్యోగం సంగతి; అది ఉండనే ఉన్నది అంటారు. మనకు legacy ఉన్నది; లేదని చెప్పను. నైజాం యొక్క నిరంకుశ రాజ్యంనుంచి వచ్చిన వారిలో కొందరికి ఉద్యోగాలు పోయినట్లయితే మనం తాపత్రయ పడనక్కరలేదు. వారిలో కొందరు నిరుద్యోగులైతే మనం దిగులు పడనక్కరలేదు. Capitalism పోతే ఇప్పుడు సుఖపడుతున్న వారిలో కొందరికి ఉద్యోగాలు పోవచ్చును. వారి సంగతి మనకు అక్కరలేదు. క్రింద తరగతి జనం నిరుద్యోగ స్థితిని ఆలోచించినప్పుడు ధరలు పెరిగిన సంగతిని గుర్తుంచుకోవాలి. ఉత్పత్తి పెరిగినదా అంటే పెరిగింది అని ప్రతి సంవత్సరము చెబుతున్నాము. ఉత్పత్తి పెరిగితే ధరలు ఎందుకు పెరగాలి? ఉత్పత్తి

[12th August, 1958]

పెరిగితే ధరలు తగ్గాలి. ఉత్పత్తి తగ్గితే ధరలు పెరగాలి. ఉత్పత్తి పెరిగింది; ధరలు పెరిగాయి అని అంటున్నారు. ఇది ఎలా ఉన్నది అంటే సంసారం పెరిగింది; ఇంట్లో కుండా పెరిగింది అన్నట్లున్నది. దీనికి కారణం ఆలోచించాలి. నిరుద్యోగం చాలా తీవ్రంగా ఉన్నది. భూసంస్కరణలను గురించి ఇప్పుడు నేనేమీ చెప్పను కాని ఒక్క సంగతి చెబుతాను. రు. 5 400 లు అనేది ఎందుకు పెట్టారు అనేది కళ్ళా వెంటటరావుగాదు రేడియో ఉపన్యాసములో చెప్పారు. తెలంగాణ ప్రాంతములో ధరలు తక్కువగా ఉన్నప్పుడు రు. 3 600 లు పెట్టినారు; ఇప్పుడు ధరలు పెరిగాయి కనుక రు. 5 400 లు పెట్టాము అని చెప్పారు కేంద్ర ప్రభుత్వం ధరలు తగ్గించుతామంటే, కాదు పెంచాలని అడుగుతున్నాము అని ఒక వంక చెబుతున్నారు. మరొక వంక ధరలు పెరిగాయి. కాబట్టి నీలింగం పెంచుతున్నాము అంటున్నారు. అనే పద్ధతిలో క్రింద తరగతులవారి జీతాలు పెంచుతారా? అంటే మీకు వర్తించదు అంటారు. ఈ anamoly ఏమిటో తెలియకుండా ఉన్నది. ప్రజానీకం పెరిగిన ధరలతో నానా బాధలు పడుతున్నారు. ధరల విషయమై ప్రభుత్వానికి ఒక సిద్ధాంతం ఉన్నదా? గవర్నరుకు తన జీతం, సభ్యులకు నెలకు రు. 150 లు వస్తున్నాయి. కాబట్టి మనకు బాధ లేదు. కాని గవర్నరుగారు మనం కలిసి ఈ 394 మందికి తప్ప తక్కినవారి క్షోభ అలాగే ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. ఈ విధానాన్ని మార్పు చేయక తప్పదు.

విద్యా సంస్కరణల విషయమై ఆలోచించినప్పుడు కాలేజీలను పెంచక తప్పదు. లోయర్ గ్రేడ్ ఉద్యోగులకు, గుమాస్తాలకే తప్ప I. A. S. మొదలైన పై ఉద్యోగాలకు మనవారు కాలేజీలో ఉన్నారని అని అంటుంటారు. అయితే M. A., M. Sc., చదివినవారికి ఉన్న అవకాశాలు ఏమిటి? ఆంధ్ర దేశములో 150 మందికంటే M.A., M.Sc., చదవడానికి అవకాశాలు లేవు. Standards పడిపోక ఏమి అవుతాయి? 3 వ తరగతినుంచి మనం లెక్కపెట్టుకున్నాము. Nationalisation of text-books అనే మాట వింటున్నాము. ఆ మాట వింటేనే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. Book sellers సరిగా పుస్తకాలను అమ్మడం లేదు. అందుకేత ప్రభుత్వం పుస్తకాలను అమ్మిపెట్టుతోంది. Nationalisation అనే దానికి ఎవరి ఆస్తిని ఎవరు కాజేస్తారు? ప్రభుత్వం పుస్తకాలను అమ్మివేయవలసిందే. అయితే పిల్లలకు పుస్తకాలు రావే. ఇంతవరకు పుస్తకాలు లేవు. ఇక standards పెరగడానికి ఉపాయం ఏమిటంటే 15 పాఠాలుంటే మూడుపాఠాలు తీసివేస్తాము అంటారు. మరొక నాలుగు రోజులలో తక్కిన పాఠాలు తీసివేస్తాము అంటారు. చివరికి మీ యిష్టంవచ్చిన ప్రశ్నలపై ఇష్టంవచ్చిన మార్పులు మార్పులువేస్తే మీ యిష్టంవచ్చినట్లు ప్యానుకొవడానికి D. P. I. నుంచి ఉత్తరువులు వచ్చుతాయి అంటారు. ఈ పరిస్థితులలో standards main

కావడంలేదు అనుకోడం ఎందుకు? నాకు కావలసిన వారిని ఉద్యోగం లోనికి తీసుకుంటాను. సర్వీసుకమిషన్ సెలక్షన్ చేస్తే ఉద్యోగం ఇవ్వవలసిన బాధ్యత నాకులేదు. „We are not going to surrender our rights to the P. S. C. But we will appoint as we please whoever it may be” అనే ధోరణిలో ముఖ్యమంత్రిగారు శాసన సభలోనే మనవి చేశారు. ఈ పద్ధతిలో నడుస్తుంటే పరిపాలన బాగా ఉన్నట్లేనా? ఆర్థిక విధానం బాగా ఉన్నట్లేనా? అయితే మేము చేసిన అభివృద్ధి పనులు మా కండ్లకు కనిపించడంలేదా అని అడుగుతారు. కనిపించకేమి? నేనేమీ గ్రుడ్డివాణ్ణి కాను. కాని జరుగవలసినంతగా జరగడంలేదు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మధ్య భాగంలో ఉన్నాము. ఇక రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది. ప్లానింగ్ విషయంలో ఉత్సాహంగా చెప్పకో గలిగినది ఒక్క పంచాయితీ సమితులు సంతోషం. అయితే నాటిని ఎప్పుడు పెట్టారు, ఎక్కడ పెట్టారు? జిల్లా బోర్డు పరిపాలన ఉంటే ప్రమాదం వస్తుందేమో అని ప్రజలు ఎన్నుకున్న విధానం నాశనం చేసి స్పెషలాఫీసర్లను పెట్టి వాడు ఏమిచేసినా ఊరిలో స్థానిక ప్రజలను కాకుండా పైచారాకి జవాబుదారీపెట్టి పంచాయితీ సమితులు కొన్ని చోట్ల పెడతాము అన్నారు. ఆ మాదిరిగా decentralise చేస్తున్నందుకు సంతోషమే. అయితే జిల్లా పరిపాలన సంగతి చెప్పలేమి? ప్రతిపదవ పంచాయితీ సమితులు పెట్టామని మాత్రమే చెబుతారేమి? ఈ సమితులను ఎక్కడ పెట్టారు? జిల్లాకు ఒక చోట పెట్టారు. వారి అభిమానం ఉన్న మనుష్యులు వీటిలో ఇరుక్కోడానికి ఎక్కడ వీలుంటే, ప్రసిడెంటులుగాను సెక్రటరీలుగాను ఎక్కడ వారి బంధువులు, మిత్రులు ఉండడానికి ఎక్కడ వీలుంటుందో, అటువంటి ప్రదేశాలలోనే ఈ సమితులను పెట్టారు. Personal గా ఉంటుంది అని చెప్పడంలేదు. కాని వివరాలు కూడా చెప్పగలను. మంత్రుల తమ్ముళ్ళు, అన్నలు అండరు ప్రసిడెంట్లు అయిన చోట్లు లేకపోలేదు. ఇటువంటి వారితో సమితులను ఏర్పాటు చేసినందుకు అభిప్రాయ భేదం ఉన్నచే కాని సమితులను ఏర్పరిచే విషయంలో అభిప్రాయ భేదమేమిలేదు. ఈ సమితులను ఏర్పాటుచేసే సిద్ధాంతాన్ని నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. ప్రజాస్వామికం పేరుతో మీ వ్యవహారాలను “మీ” అంటే క్షమించండి—తమ వ్యవహారాలను, ప్రభుత్వ స్వంత మనుష్యుల వ్యవహారాలను అమలు జరుపుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తే అది సరిఅయిన విధానంకాదు. నేను yield కావడంలేదు. Point of order అయితేనే yield అవుతాను.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ : Point of order కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఎక్. జి. వో.ల జేతాల విషయమై ఒక కమిటీని వేశాము అన్నారు. సంతోషం. అధికారులందరూ boycott చేస్తున్నామని

అంటే విధిలేక చేశారు అయినా సంతోషమే. చారు యిచ్చినది ఏమిటి? Pay bill ఇప్పటికే పెరిగిపోయింది; ఇప్పుడు ఇవ్వగలిగింది ఏమీలేదు అని గవర్నరుగారు చెప్పారు. అయితే ఇక కమిటీ చేసేది ఏమిటి? కమిటీ రిపోర్టు ఎవ్వడం ఆలస్యం అయితే interim relief విషయమై ఒక ప్రకటన చేస్తామని కమిటీ వేసినప్పుడు చెప్పారు. సెప్టెంబరుకు కమిటీ రిపోర్టు వస్తుంది కాబట్టి ఇప్పుడు చేసేది ఏమీలేదు అని అంటున్నారు Interim relief ఇవ్వకపోయినా తరువాత ఏమైనా ఇస్తారా? అంటే, గవర్నరుగారు చెప్పిన చెప్పారు. ఇప్పటికే పెరిగిపోయింది. ఇక ఇవ్వగలిగించేమిలేదని, ఇచ్చేది ఏమీలేదని. కమిటీ ఇదివరకే నిర్ణయం చేసుకున్నది. అందుకొసమే కమిషన్ రూపంలో వేయమంటే అట్లా కాకుండా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన ఏమిటిగా వేశారు. కమిషన్ నిర్ణయాలైతే విధిగా అంగీకరించవలసి ఉంటుంది. కమిషన్ లో గవర్నరు మెంబరు మంత్రులు సభ్యులుగా ఉండడానికి వీలు లేదు. అందుచేతనే ఆర్థిక మంత్రిని కలిపి కమిటీ వేశారు ఒక విధంగా చూస్తే ఆర్థిక మంత్రిని కలిపి వేయడం మంచిదే, వారేమైనా చేస్తారని అంటే చేసే అవకాశం ఉంటుంది. వెనుక నందికొండ చరాజెట్టు విషయమై చర్చలు జరిగినప్పుడు అంతా చర్చ పూర్తి అయినది కాదా, ఇంక తగాదా ఎందుకు అని దేశముఖ్ గారు అన్నారు. డబ్బుకోసమే తగాదా అని చెప్పాము. నేను డబ్బు ఇస్తాను, మీరు include చేస్తారా అని సందాగారితో ఆయన చెప్పారు. ఆ దృష్టితో చూస్తే ఆర్థిక మంత్రి ఇంసులో ఉండడం మంచిదే. ఇతరులు ఎవరైన సభ్యులుగా ఉంటే సౌరపాటున unanimity వస్తుందేమో, ఆ నిర్ణయాలను ఒప్పుకోవలసిన ప్రమాదం వస్తుందేమో అనే భయంతోనే కమిటీని వేశారు. ఏమైనా సహాయం చేస్తే సంతోషమే, అంతా Black picture ఇస్తున్నారు. మేము ఏదో చేయాలని అనుకుంటున్నాము అంటారా చాలా సంతోషం. ఏమైనా డబ్బు సహాయం చేస్తారా సర్వదా వారికి కృతిజ్ఞుడనై ఉంటాను. లేదా సదా విమర్శించక తప్పదు. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము శాసనసభలకు ఇవ్వవలసిన రీతిలోలేదు. మా ఊరు వస్తే first class టిక్కెట్ ఇస్తే ఇవ్వవలసిన ఉపన్యాసం అది. సుమతిగారి గానంలో నిమగ్నులమై ప్రసంగాన్ని మరచి పోవచ్చు. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ఏమీలేదు కాబట్టి ఇంకిటి మేము హుమారుగా పోనాలనే అభిప్రాయంతోనే అభ్యర్థుల వారు సుమతి గారి సంగీతం ఏర్పాటు చేశారని అనుకుంటున్నాను. ఇంతటితో వందనాలు సమర్పిస్తూ విరిచిస్తున్నాను.

శ్రీ యన్ నారాయణప్ప: (గుత్తి-జనరల్) అధ్యక్షా ఉభయ శాసన సభల సమావేశము సందర్భములో శ్రీ గవర్నరుగారు యిచ్చిన ఉపన్యాసమునకు ప్రతిపాదించబడిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తూ వున్నాను. ముఖ్యముగా గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో ప్రస్తుతపు ఆహార ధాన్యాల ధాన్య ధరలు గురించిగాని, రాష్ట్రము మొత్తం మీద వర్షా భావముచేత అక్కడ అక్కడ

పంపిణీ విచారణకు సంబంధించిన సమస్యను ప్రభుత్వము తీసుకొని
నున్న చర్యల గురించిగాని ప్రస్తావించకపోవడము చాలా విచారకరముగా
ఉన్నది. అయితే వారి ప్రసంగములో ప్రభుత్వము యొక్క ముందు కార్య
క్రమాన్ని చక్కగా విశదపరిచినారు. మన భారత ప్రభుత్వము ప్రతిపాదించి
ఆమోదించిన ఆవడి రీర్సనను ప్రకారము సామ్యవాద సమాజాన్ని ర్శిం
చేందుకు సహకార పథకుల ద్వారా చిన్న, భారీ, కుటీర పరిశ్రమలను అభివృద్ధి
చేయుటకు, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఏసుకొంటున్న శ్రద్ధాసక్తులను గురించి యీ
ప్రసంగములో వివరించినారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భారీ పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు
ప్రభుత్వము యత్నించుచున్నది. ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయ
మును అందించినది. అయితే యంతవరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము దేసిన ప్రయత్నములు
సఫలము కాలేదు. ఇందులో ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ఆసక్తి చూపడము
ముదావహము. అందుచేత త్వరలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము
దేసిన పత్తిడిని అవగాహనము చేసుకొని యిచ్చునున్న పరిస్థితులను గమనించి
వెంటనే భారీ పరిశ్రమలు అనగా ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ, చక్కెర ఫ్యాక్టరీ, నంబరు
నూలు మిల్లుల నిర్మాణము కొరకు తగిన ఆర్థిక, సాంకేతిక సహాయమును చేయుదు
రని ఆశించుచున్నాను. అంతేకాకుండా క్షామప్రాంతానికి నిలయమైన రాయల
సీమ ప్రాంతాలలో యీతూరి కూడ కరువు సంభవించి చిహ్నములు కనిపిస్తున్నవి.
ఆ ప్రాంతములో యంతవరకు వర్షములు కురియలేదు. ఇప్పటివరకు అచ్చటచ్చట
కొద్దిగా వర్షాలు పడినచోట్ల ఎత్తుభూములలో విత్తనములు వేయుట జరిగెను. వీటిలో
వేరుసనగ పంటకు గంగళిపురుగు వడి సంతృప్తిగా పైరుకు నష్టమును కలిగించు
చున్నది. లెఖ్యలువేసి చూడగా చాదాపు కొన్ని కోట్ల రూపాయల విలువ
గల పంట రాయలసీమ ప్రాంతములో దెబ్బతినిపోయింది. ఈ విషయములు
ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకొని రాబడినది. ముఖ్యమంత్రిగారు, రెవిన్యూ మంత్రి
గారు ఆయా జిల్లాల కలెక్టర్ల దగ్గరనుంచి యీ సమాచారమును సేకరించి తగిన
చర్యలు తీసుకొంటామని శాసనసభలోను, యితరత్రా యిచ్చిన Statements
లోను కూడ వెల్లడి చేసియున్నారు. అవసరమైన చర్యలు వెంటనే తీసుకున్నట్లు
యితే రైతాంగములో ఉత్సాహాన్ని తైర్యాన్ని కలిగించి వచ్చే ఆపదను ఎదుర్కొన
డానికి అవకాశము ఉంటుంది నేను ఆశించుచున్నాను. రైతాంగములో యున్న
యీ జగుప్పను పోగొట్టి, రైతాంగమునకు ప్రభుత్వము అండగా నిలబడి తన
సహాయ కార్యక్రమము ప్రారంభించెదగని భావిస్తున్నాను. ఇంతేకాకుండా
రాయలసీమకు తుంగభద్ర దిగువ కాలువ వెన్నుముకవంటిది. ఈ కాలువ
నిర్మాణము కొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నకల విధముల ప్రయత్నము చేయు
చున్నది. మొన్న జూన్ నెలలో మైసూరు ప్రభుత్వపు P. W. D. శాఖా
మంత్రిగారు మన శాసనసభలో నున్నప్పుడు తుంగభద్ర దిగువ కాల్వ నిర్మాణ
విషయములో మైసూరి వారితో సంప్రదించెదమని ముఖ్యమంత్రిగారు శాసనసభ

ప్రశ్నల కాలములో వెల్లడి చేశారు. ఇది చాలా ఆశాజనకముగా ఉన్నది. మన రాష్ట్ర పరిభ్రమ, ముఖ్యమంత్రిగారు, యితర ప్రతిపక్ష శాసనసభ్యులు ఎన్నో పర్యాయములు విజ్ఞప్తు చేసి, చేయవలసిన ప్రయత్నములన్నియు చేయ సన్నాదు. గాని యింతవరకు కేంద్ర ప్రభుత్వ చర్యలేతలు, ప్లానింగ్ కమిషన్ పెద్దలు కనువిప్పి చూసి యీ విషయములో శ్రద్ధవహించలేదని చెప్పడానికి నేను సాహసిస్తున్నాను. అందుచేత మనము చేస్తున్న ప్రయత్నము సఫలము కావేదు. రాయలసీమ ప్రాంతమునకు వెన్నెముకవంటి యీ దిగువకాల్య నిర్మాణము జరుగకపోతే, అద్భుత ప్రజలు రెండుమూడు సంవత్సరముల కొకసారి క్రామమునకు గురికొవలసి వస్తుంది. అందుచేత రాయలసీమ ప్రాంతాన్ని తరచూ క్రామనిర్మాణమునకు తప్పించవలెనంటే యీ దిగువకాల్య నిర్మాణముకొరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, Planning Commission కు గట్టిగా నవ్వచెప్పి తగిన ఆర్థిక సహాయమును పొందవలసి ఉంటుంది. ఈ ప్రాంతములలో నివసించు పేద ప్రజలకు కూలినాని చేసుకొనడానికి కూడ ఆధారము కలుగుతుంది. ప్లానింగ్ కమిషన్ లో మన రాష్ట్రమునకు వెనుక గవర్నరుగా ఉండిన శ్రీ. C. M. త్రివేది గారు ఉన్నారు. ఈ ఎగువ కాల్య డాయికు వాణే ప్రారంభోత్సవము జరిపెనారు. గనుక మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారితో సంబంధించి, వారికి యీ విషయములో నవ్వచెప్పి కార్యము సాధించుకోవాలి. అట్లే మన ముఖ్యమంత్రిగారు మైసూరు పరిభ్రమతో కూడ త్వరగా సంగమించుట జరిపి యీ కాల్య నిర్మాణము తొందరగా అయ్యేటట్లు తోడ్పడగని ఆశిస్తున్నాను. మరొక విషయమేమంటే వాణిజ్య పంటలపై అదనపు పన్ను వేయడము జరిగింది. ఈ పన్ను తాత్కాలికముగా వేస్తున్నట్లుగా ప్రకటించినారు. మరియు యీ పంటలపై సెస్సులు విధించాలని ఉత్తరువులను జారీ చేసినట్లు వార్తలు అందుచున్నాయి. ఈ విధముగా సెస్సులు యీ పంటలపై వేయడము చాలా అచ్యాయము. కనుక ఆ సెస్సులను వసూలు చేయకుండా ఆపవలసినదిగా పరిభ్రమ ఉత్తరువులను జారీ చేయాలని నేను కోరుచున్నాను. ఈ విషయములో ఎన్నో విజ్ఞప్తులు కూడా పంపించినాము. చిన్న పరిశ్రమల కేంద్రాలు అభివృద్ధిగాను 37 లక్షలరూపాయలు ఖర్చుతో 4 ముఖ్యకేంద్రాలలో అనగా సనత్ నగర్, విజయవాడ, విశాఖపట్టణం, కాకినాడలలో ప్రయత్నములు జరుగుతున్నట్లు వెల్లడి చేసినారు. కుటీర పరిశ్రమలు చెబ్బితిన్నాయి. కుటీర పరిశ్రమ అభివృద్ధికొరకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తున్నది గాని వారి కృషి సార్థకమయిన నిర్ణయమున ప్రణాళిక లెకపోవుటచేత నిరర్థకమయింది. ఈ కుటీర పరిశ్రమలు వల్లెపొంతాలలో సమూలముగా నాశనము అయిపోయినవి. వాటి అభివృద్ధికి తిరిగి పల్లెలలో నూతన వికాసము కలిగేటట్లు చేయవలసి ఉంటుంది. ఉపన్యాసముల ద్వారా యీ అభివృద్ధి జరుగదు. ఈ కుటీర గృహ పరిశ్రమలు అభివృద్ధిచెంది దినదిన ప్రవర్ధమానము చెంగలంటే ప్రజలలో నూతన ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించి వారికి తగు సాంకేతిక ఆర్థిక సహాయములను చేయ

వలసి ఉంటుంది. గ్వాలియర్ పరిశ్రమలలో సుఖ్యమంత్రి పరిశ్రమ చేసేత పరిశ్రమ. ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తముమీద 25 లక్షల మంది యీ పరిశ్రమమీద జీవనోపాధి చేయుచున్నారు. కాని నూలు రంగుల, రసాయనిక వస్తువుల ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుకొనిపోయినవి. మామూలుగా గడ్డల మిల్లులలో కార్మికుల యిబ్బందులను తొలగించి, తగాదాలను పరిష్కరించేందుకు మిల్లుల యజమానులు కేంద్ర ప్రభుత్వముపై ఒత్తిడిచేస్తే, మిల్లులలో తయారైన గడ్డలపై Excise duty తగ్గించు చేయడమువల్ల అది చేసేత పరిశ్రమకు గొడ్డలి పెట్టు అయింది. ఈ విషయమును యోచన చేసుకుంటూ యేదో cess నిధి అని 1 రూపాయికి 0-2-0 తగ్గించు చేస్తే అది కేవలము పోతపాటు మాదిరిగానే ఉంటుంది. అది చేసేత పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేసుకు. మన రాష్ట్ర పరిశ్రమలు మంత్రి, సుఖ్యమంత్రిగార్లు యీ ధరల పెరుగుదలవలన జరిగిన తీవ్ర పరిస్థితులవల్ల చేసేత వారి శామితులకు పనిపాట్లు లేకుండా వారి క్షీణితులు చాలా అధ్వాన్నముగా తయారైనవన్న సంగతిని గమనించి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు గట్టిగా నచ్చజెప్పి యోధరలను అదుపులో పెట్టించేందుకు తగిన చర్యలు వెంటనే తీసుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను.

ఆహార ధాన్యాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోవుచున్నవి. ఆహార ధాన్యముల ధరలను అదుపులో పెట్టి ప్రభుత్వము కూలీలకు, పేదవర్జలకు కొనుక్కోనే పరిస్థితులు కలుగజేయాలని తమ గ్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తముమీద గవర్నరుగారి ప్రసంగము చాల మెచ్చుకోదగినదిగా వుంది. ఏ పని అయినా మనం అనుకొన్నప్పుడే అగుట కష్టము, కాని కొంత ప్రయత్నముచేసి పొందినదానికి వీలుంటుంది. శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారి మంత్రివర్గము ఈనాడు రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికి చేస్తున్న కృషి ప్రశంసనీయమైనది. అన్ని రంగాలలోను చేయదగిన పనులు చేయుచున్నారు. భూమి గరిష్ట కమతాల నిర్ణయము, మోటారు జాతీయీకరణ, గ్రంథాల జాతీయీకరణ మొదలైనవి చేసి, రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికి మరెన్నో కార్యక్రమములు చేసి కృషి నెలుపుచున్నారు. నవ నమాజి నిర్మాణానికి దోహదము కలిగించే ప్రయత్నాలు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేస్తుందని విశ్వసిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ : (గజపతిసగరం - రిజర్వ్) :

అధ్యక్షా! గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో వర్జలకు కావలసిన సౌకర్యములను గురించి వివరముగా చెప్పినందుకు నేను పూర్తిగా బలవరచలేకపోతున్నాను. ఇక పోతే విశాఖపట్టణం జిల్లాలో చింత వరుకు కూడ irrigation schemes గురించి ప్రస్తావించకపోవడం చాల విచారకరమైన విషయము. ఈనాడు ఆ జిల్లా పరిస్థితి చాల అధ్వాన్నముగా వుంది. గత బడ్జెటు సమావేశములో ఈ జిల్లా విషయము గురించి తీవ్రముగా చెప్పితిమి. ఈ జిల్లాలో కూడ irrigation schemes లేక

పోలేను. ప్రభుత్వము ఎందుకు ఈ జిల్లాను అభివృద్ధి చేయకుండా వుంచితిరో నాకు అర్థము కావడములేదు. ఈ జిల్లాలో నందికొండ ప్రాజెక్టు ముఖ్యమైనది. దీనివలన 4 తాలూకాలకు నీరు సరఫరా అయ్యే అవకాశము వుంది. కొన్ని నేల ఎకరాలు పంట పండడానికి అవకాశము వున్నది. ఈ ప్రాజెక్టు గురించి అసెంబ్లీలో పదే పదే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తునే వున్నాము. కాని ప్రభుత్వము ఈ మాటలు పెడచెవిని పెడుతున్నది. దీనికి కారణమేమిటో నాకు అర్థము కాకుండా ఉన్నది. చంపావతి నదికి ఆంధ్ర, జగన్మోక్షపురములవద్ద dam కట్టితే సుమారు 2 తాలూకాల లోని 25 నేల ఎకరాలు పంట పండించుకొనడానికి అవకాశములు ఏర్పడతవి. వీటిని ప్రభుత్వము దృష్టిమీదు వుంచుకొనుటలేదు. ఇంకా అనేక minor irrigation schemes ఉన్నవి. ఎన్ని సార్లు ప్రభుత్వమునకు చెప్పినను take up చేయనందుకు చాల విచారకరమైన విషయము. ఈ జిల్లాలోని irrigation projects ను నిర్మించుటకు సుమారు 2 కోట్ల రూపాయలు estimate వేశారు. ఇది జరిగి అప్పుడే 2, 3 సంవత్సరాలు అయింది. ఇంతవరకు వీటిని అమలు చేయకపోవడాన్ని చూస్తే ప్రభుత్వము వీటిని వెనుకకు ఉంచుటకు ఆలోచిస్తున్నదని తోచుచున్నది. రాష్ట్రములో ధరలు అధికముగా పెరిగిపోతున్నవి. ఈ పెరుగుదలవల్ల సామాన్య ప్రజానీకానికి చాల కష్టమగుచున్నది. వారి జీవితావసరాలకి కావలసిన వస్తువులు కొనుక్కోలేకపోతున్నారు. వృత్తులు పట్టెచా చేసుకొనేవరమా అంటే అవి కూడ ఏమీ మన రాష్ట్రములో లేవు. వ్యవసాయి కూలీలు గ్రామాలలో ఖాన్ద్రపు ధరల పెరుగుదలవల్ల కొనుక్కోలేని పరిస్థితులలో ఉన్నారు. ఈ విషయము బడ్జెటు సమావేశములో ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకొనివచ్చితిమి. ఈ విషయము కూడ గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ప్రస్తావించకపోవడము చాల విచారకర విషయము. నిరుద్యోగ సమస్య రోజురోజుకూ పెరిగిపోతున్నది. నిరుద్యోగ సమస్యను నిర్మూలించుటకు అనేక ప్రయత్నములు చేస్తున్నామని ప్రభుత్వము చెప్పడము జరుగుచున్నది. కాని వారు చేస్తున్న పనులవల్ల ఈ సమస్య పోతుందనే భావము కనడడములేదు. విజయనగరంలో రిక్షాకు ఇద్దరు ఎక్కకూడదని పోలీసు అధికారులు ప్రకటించారు. దానినిబట్టి చూస్తే ఆన్ని పట్టణాలలోను ఇద్దరు మనుష్యులు వెళ్లడానికి objection ఉండాలి. ఈ రెండు జిల్లాలలోని రిక్షాలు లాగుచారని పోలీసులు అనేక బాధలు పెట్టుచున్నారు. ఇద్దరు ఒక రిక్షాలో పోకూడదని రాష్ట్రము మొత్తముమీద చేస్తే బాగుంటుంది. కాని ఈ రెండు జిల్లాలలోనే చేయడము వాంఛనీయము కాదు. ఇది పోలీసు అధికారుల order అయి ఉంటుందా లేక గవర్నరు మెంటు order అయివుంటుందా అని అడుగుతున్నాను. భార్యాభర్తలు ప్రయోగము చేయవలెనుకొండి. ఇద్దరు ఒక రిక్షాలో వెళ్ళుటకు వీలులేదు. ముందు ఒక రిక్షాలో భార్య వెళ్ళాలి. తరువాత వెనుక ఇంకొక రిక్షాలో భర్త వెళ్ళాలి. ఇది ఆసాకర్యముగా ఉంది. ఈ విషయము ప్రభుత్వము యొక్క దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాము. పోలీసు అధికారులకు ఉత్తర్వులు పంపించి

ఇద్దరు ఓకరిక్షలో పెళ్ళు అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుచున్నాను సముద్ర ప్రాంత రీయప్రజలు చదువున్న కష్టములు ప్రభుత్వము ఇంతవరకు గుర్తించలేదు. అనేక సార్లు వారి దృష్టికి తీసుకొనివచ్చితిమి. ఆ ప్రాంతమునకు ఓక మంత్రి అయినా పోయి అక్కడివారి కష్టసుఖాలను విచారించకపోవడము చాల శోచనీయమైన విషయము. వారు నివసించుటకు సరియైన ఇండ్లు లేవు. త్రాగుటకు ఏ గ్రామములోను శుభ్రమైన మంచినీరు లేదు. చేపలు పట్టుకొనుట, వాటిని అమ్మకొని తిను వస్తువులను కొనుగో వారి పరిస్థితిగా ఉంది. నేను భీమునిపట్నం తాలూకాలోని 20 గ్రామాల వరకు పర్యటించితిని. చాల హీనమైన స్థితిలో ఉన్నారు. వారు మనుష్యులుగానే పరిగణించబడుతారా అన్న అనుమానము కలుగుచున్నది. చదువుకొనుటకు విద్యా సౌకర్యములు లేవు. సముద్రములోని ఉప్పునీటిలో చేపలు పట్టి, స్నానము చేయడానికి మంచినీరు లేదు. ఈ సమస్యలను పరిష్కరించడానికి అక్కడి కలెక్టరుకు తాకీసులు పంపించి సౌకర్యములు కలుగజేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

హరిజనుల స్థితి నానాటికి తీసికట్టుగా ఉన్నది. హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తామని చెప్పడమే కాని ఇంతవరకు తగిన చర్యలు తీసికోలేదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన లగాయతు యంతవరకు విశాఖపట్టణంలోని 8, 9 గ్రామాలలో హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు తాకిడలు పంపారే కాని ఎవ్వరికి వాస్తవంగా స్థలాలు యిచ్చినట్లు కనపడలేదు. సామాన్య ప్రజానీకం తిండికి, బట్టకు కటకటలాడుతున్నారు. పేద ప్రజల కష్టాలను తొలగించడానికి యీ ప్రభుత్వం ఏమాత్రం ప్రయత్నం చేయడంలేదు.

మా విజయనగరం మునిసిపాలిటీలో రోడ్ల పరిస్థితి చాలా అభ్యాన్నంగా ఉన్నది. మంత్రులు పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు కొద్ది రోడ్లను మరమ్మత్తు చేస్తే చేసి ఉండవచ్చునేమో. కాని మిగతావన్నీ పాడైపోయి వున్నాయి. గ్రామ ప్రాంతాలలోని ప్రజలు ఎక్కో యిబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ప్రజల కష్టసుఖాలు తెలిసికొని వారి ఇబ్బందులను తొలగించడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేయవలెనని విజ్ఞప్తి చేస్తూ నేను తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

*DR. B. V. L. NARAYANA: (Ongole-General): Mr Speaker Sir, I am very glad to note from the Governor's speech that the Government is making and trying to make good progress to improve the conditions in the field of medicine and public health I must say that I am strongly opposed to the measures and the attitude that the Government is adopting at present to solve these problems Medical Science is not a science which can be taught to the students by anybody by opening merely colleges at different places to fulfil the wishes or to satisfy some group of people at certain places. We should not think in

terms of Telengana, or Circars or Ceded Districts. What is required mainly is for the students to learn the material. By 'material' I do not mean the equipment or beds or clothes in the hospital but the material side of the medical science. Take for instance the number of out-patients that are visiting the hospitals. We have recently opened a Medical College at Kurnool. What is the number of out-patients that are attending? It is very poor when compared with the other hospitals that are attached to the Colleges. What is required for the students is, they must come into contact with the various cases and get personal experience and get themselves drilled in these matters and thus become good trained doctors. In this respect, I must tell you that there is nothing wrong in opening one or two Medical Colleges at one place, to give good training to the students. If Colleges are started with the attitude of satisfying different groups, I am certain we are destroying the object with which we are starting colleges. We are starting colleges to improve the standard of the medical people. By starting colleges at different places we are destroying the medical standards. Medical standard is already deteriorating. We know that there are many complaints that we have no sufficient teaching personnel so far as medicine is concerned. It is a known fact to every one that we are trying to promote the junior doctors who have been sufficiently qualified. But qualification is not the only thing that is required for the medical profession. It is the experience that is required. I am sure that our people will make it a point at least, that when we are not having sufficient experienced people, to take people from the other States and from the other Universities which course will be helpful any day. We have seen recently that the World Health Organisation was sending Units of Doctors for demonstration at several places. We are wasting lots of money by sending individuals to foreign countries to get experience. Instead of that, we could invite certain units of doctors either in surgery or in medicine and request them to stay in our State for a few years or until we get experienced doctors and pay them substantially. This can be resorted to until we get sufficient experienced personnel.

I would like to point out another factor viz., that we have been complaining that sufficient number of doctors are not coming forward to serve in the rural areas, but we have not thought over the matter, we have not probed into the matter to find the reason for that. The fundamental mistake we are committing is to give the selection of doctors to the Service Commission. We just select them and the man who has got more pull gets the posting to the place of his choice and the man who has no influence gets a bad place. I would like to

suggest that the selection must be made not in general. They must be called departmentally. 'People who are interested to serve in the department or people who want to study surgery may be interviewed. I know of cases where people did not like to work as medical men. They would very much like to go out as surgeons. They always try to get out of the department whenever they get disgusted or whenever they do not get a place of their choice.

Frequent transfers from one department to another is another draw-back so far as the medical profession is concerned. There are cases where a doctor working in a hospital was transferred to work as a sub-assistant surgeon. For instance take the case of a doctor who is a blood specialist. Suddenly he is transferred to another department. He will be completely at a loss to know what to do. Under such circumstances people resign their jobs and get away. Efficient people are being over-looked by mere influences. Then, we have not considered the point why these people are not going to the rural areas. In this connection it is better we see what the other States are doing. They have given a sort of encouragement. The Madras Government has given a special pay of Rs. 100/- per month for each medical officer who serves in rural areas. Here, we have not thought of it at all. We are simply satisfied with saying that doctors are not coming forward to serve in the rural areas.

To-day we do not know what is exactly happening in the hospitals. They merely give aqua distillator. It is nothing but water. If we look at the budget provision for hospitals, it is enormous. There are certain hospitals where they are spending Rs. 3 or Rs. 4 a day for the patients. If the entire expenditure for the hospital is divided, it does not amount to more than Rs. 3 or Rs. 4. In Ongole there are 25,000 out-patients per year. The money spent for the whole year on medicine alone is Rs. 2,500. That means they are treating about 12 people for one rupee. Really a doctor cannot do any thing except distributing distilled water.

....

Another point is that there is a circular requesting medical practitioners to render services temporarily for Government. There is a point in that. No medical practitioner, who has established practice, can leave his practice and come down to the service temporarily for a certain time. There is no point in asking them to join service temporarily. If at all the Go-

vernment wants their services, they should be asked to take charge of hospitals and certainly they will be willing to do it. Personally, I am sure they can be relieved. Then only I am sure we will be able to get rid of this crisis. And I am sure the Government and the people will take note of this point and do the needful.

Thank you.

(శ్రీ పి. కోదండరామయ్య (పోలవరం) : అధ్యక్షా ! గవర్నరుగారి ఉపన్యాసానికి యిచ్చిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ దేశానికి ఎప్పుడో విగ్నరచిన యీ రాజ్యాంగ ప్రణాళిక కోర్కెలను అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ రాజ్యాంగంలో మన Provincial Autonomy ని ప్రస్తుతం అవుదలచేస్తే దేశానికి చాలా శ్రేయస్కరమని, దానివల్ల చాలా డబ్బు మిగిలి మన ప్రణాళికలకు కావలసిన డబ్బు యితరత్రా తెచ్చుకోవవసరం లేకండా, చేకూరుతుందని భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఆహారోత్పత్తి వరద నివారణ విషయాల గురించి మా ప్రాంతానికి సంబంధించినంతవరకు చెబుతాను. మనకు గోదావరినది చాలా సుఖ్యమయినది. ఎక్కువభాగం గోదావరి ఉపకం వృథాగా నముద్రింలోకి పోతోంది. దానిని నవ్వనియోగం చేయుటకు ప్రయత్నించాలి. సంవత్సరంలో నాలుగుమాసాల్ని వరదలువచ్చి వందలకొద్దీ మైళ్ల దూరములో గోదావరికి ఉభయపార్శ్వాలన్నీ గ్రామాలు అన్నింటికీ ప్రమాదం సృష్టించిస్తోంది. అక్కడి నిజలు వరదల భయంతో, భీతితో ప్రాణాలు చేతులలో పెట్టుకొని, ఆస్తులకు ఏమీ ప్రమాదం జరుగుతుందోననే భీతితో ఉంటున్నారు. అందుల్లో గోదావరినది ఇల్లారువద్ద ఆనకట్ట, తరువాత పోలవరం భారేజి కట్టడం చాలా అవసరమైయున్నది. ఎప్పుడో మద్రాసుకు నీరుపోయేదానికోసం, దీనిని ఉంచితేయడం సబబుకాదని, వెంటనే ఆ స్కీములు తీసుకోవలెనని, ఆవసరమైతే ప్రత్యేకించి ఋణము ఏర్పాటుచేసినాకూడ తప్పకుండా వస్తుందని నేను మనవి చేయుచున్నాను. గోదావరినదికి పోలవరంపైన embankment లేదు. క్రింద వారికి ఉభయపార్శ్వాల embankment ఉన్నది. అందువల్ల పైనఉన్న గిరిజన గ్రామాలకు వరదలనుంచి ఏమీ రక్షణకు అవకాశంలేదు. వారు నివసించే గ్రామాలుమాత్రం ఎత్తుగా ఉంటాయి. చుట్టూ నిల్లిం అవటంవలన నీరు నిలుస్తుంది. వరదలువస్తే అక్కడివారికి ఎక్కడికి పారిపోవటానికైనా వీలేదు. ఈ వరద నివారణ గురించి నిరుపే సంవత్సరం ప్రభుత్వం ఆనంతరామన్ గారిని అక్కడకు పంపారు. వారు ఏమీ సూచనలుచేశారో తెలియదు. వారికి నేను కొన్ని విషయాలు చెప్పాను. వారిజన గ్రామాలు - రెండు మూడింటికి కలిసి ఒక పడవను

అక్కడ వరదనీరు తగ్గేంతవరకు పెట్టాలని చెప్పాను. అక్కడి ప్రజలు వారానికో, 10 రోజులకో సంతకుపోయి బియ్యం, ఉప్పు వగైరా తెచ్చుకోవాలి. వరదల కాలంలో వారి సదుపాయం నిమిత్తం అక్కడి కర్ణం, ముసనబుల. ఎవరివద్దైనా సరే బస్తాబియ్యం, ఉప్పు తదితర వస్తువులు ఏర్పాటుచేసి, సహాయం చేయాలని నేను మనవిచేశాను. ఆ విషయమై ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తోందో, ఏమి ఏర్పాట్లు చేస్తోందో తెలియదు. దానిని గురించి నిన్న విరామతిర్నానం వస్తే అవసరం లేదనుకొన్నారని ప్రభుత్వం అక్కడి ప్రజలకు వరదల కాలంలో తగు సహాయం చేయవలెనని కోరుతున్నాను. వరదల సమయంలో గోదావరి నిండుగా ఉన్నప్పుడు మంతుగ్రామంలో చూడాలంటే ఆకాశంనుంచి విమానంలోపోయి చూడవలసి నడేగాని, పోలవరండాటి స్త్రీమరుగోగాని, పడవలోగానిపోయి చూచుటకు వీలు పడదు. ఎప్పుడో వరదలు వచ్చినప్పుడుగాక ముందుగానే తగు రక్షణ ఏర్పాట్లు చేయాలని, ముఖ్యంగా గవర్నరుగారు తదితర మంత్రులు ఒకసారివచ్చి ఆ ప్రదేశాలు చూడాలని నేను కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో గిరిజనులు నివసించే ప్రదేశాలలో పునానపంటలు పోయాయి. నిరుటి సంవత్సరం కరణాల రిపోర్టుచూస్తే రెవిన్యూ మంత్రి గారికి తెలుస్తుంది. ఈ సంవత్సరం కూడ పునానపంటలు—గంటి, చోడి వగైరా పంటలు పోయాయి. నువ్వు కొద్దిగా అంటినా గొంగళీపురుగు తినేసింది. అందువల్ల అక్కడి ప్రజలకు ఏ విధంగానూ డబ్బువచ్చే మార్గం లేకుండా ఉన్నది. నేను ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది, ఆ గిరిజన ప్రజలకు కనీసం చిన్నచిన్న సదుపాయాలైనా చేయాలి. కట్టెమోపులు, నెత్తిమోపులు తెచ్చుకొని అమ్ముకోవటానికి అనుమతించాలి. దానివల్ల గవర్నరు మెంటుకు ఏమీ నష్టం ఉండదు. కానీరయో, అర్ధశానో పుచ్చుకుంటే పుచ్చుకోండి. ఉదారంగాయిస్తే యింకా సంతోషం. ప్రభుత్వమేమీ అందుకు డబ్బు ఖర్చుపెట్ట సక్రమలేదు. వారి పరిస్థితులు విచారించి, చిన్నచిన్న సదుపాయములు కలిపివలెనని కోరుతున్నాను. వాళ్ళను బాధలుపెట్టి, ఆ కష్టసమయం దాటిన తరువాత ఏమీ చేసినందువల్ల లాభంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ వెనుక ఒక మాటు వచ్చారు. ఇప్పుడుకూడా రాము అని అనరు. ఆ ప్రాంతంఅంతా పర్వతించ సక్రమలేదు. పుట్టయిగూడెం సెంటుకువస్తే చాలు. అక్కడికి వారి నందరినీ రప్పించే ఏర్పాటుచేస్తాము. వారు తాటిపండ్లు తిని, అడవిదుంపలు, ఆకు అలము తిని కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. అడ్కడి బ్లాక్ డెవలప్ మెంట్ వారికి, Village Level Workers కు ఆ పని వప్పగించండి. ప్రత్యేకంగా గిరిజనుల సహాయానికి రు. 500/-లో ఎంతో ఆ బ్లాక్ డెవలప్ మెంటువారికి యిచ్చి ఆ ప్రజలకు ఉప్పు, బియ్యం అందించే ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. తక్కువలోన్న యిచ్చే ఏర్పాటుకూడా చేయాలి. వారికి కోఆపరేటివ్ సొసైటీలుకూడ స్థాపించాలి. కాని సభ్యత్వానికి డబ్బుకట్టుకొనే స్థితిలో లేరు. వారికి అన్నింటికీ exemption యిస్తున్నప్పుడు, సభ్యత్వంకోరకు డబ్బుకట్టడానికి మాత్రం

ఏందుకు exemption యివ్వమోడను? ఆ విధంగా పెరుగునం కట్టనవసరం లేకుండా ఏర్పాటుచేసి, వగలకాలంలో ప్రత్యేక సదుపాయాలు కలుగజేసి వారిని కాపాడవలసినదని నేను సవినయంగా ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ సి. వెంకటరెడ్డి (మిర్చియాల్ గుడా): అధ్యక్షా! గవర్నరుగారు వారి ఉపన్యాసంలో దేశక్షేమం కొరకు కొన్ని ముఖ్యమయిన విషయాలు వివరించారు. అందులో మేము చూచింది ఏమంటే. ప్రణాళికలవల్లనే దేశం బాగుండుతుందని. నేను దాని విషయం చెప్పదలచాను. ఈ ప్రణాళిక మొదలయి 5 వ సంవత్సరం జరుగుతోంది. కాని దీనిలో లోపాలేగాని, క్షేమాలు కనపడడంలేదు. ఈ Development administration & Development Offices తోనే కాకుండా అన్ని డిపార్టుమెంట్లతోనూ సంబంధం ఉన్న ఆఫీసు. అనగా పత్తి డిపార్టుమెంటునుంచి ఒక ఆఫీసరు Extension Officer గా వస్తారు. ఆ ఆఫీసరు ఈ Development Officer క్రింద ఏదో స్నేహితుని మారగా ఉన్నాడని అతని సగ్గర పనిచేస్తున్నట్లుగా ఉండదు. ఈ Extension Officers కి వారి Parent Departments లో చాలా hold ఉంటుంది. అది ఈ Extension Departments యొక్క co-operation లో ఉన్న లోపము. ఆ లోపమే కాకుండా పని జరిగేలావుడు అన్నీ కుద్దులు పెట్టారు. రోడ్లు, స్కూళ్లు, ఆటలు, పాటలు, ఇరిగేషను మొదలయినవి ప్రారంభించారు. వాటికిగాను డబ్బు కేటాయింబడింది. కాని ఈ Extension Officers కు B. D. O. లకు సరిగా training లేనందువల్ల వారిపని పరాశకంగా మారిపోయింది. ఒకడొక్క small savings కొరకు బ్రాహ్మండమయిన డబ్బు తీసుకుంటున్నారు. Development కొరకు కావలసినంత డబ్బు సేదీస్తుందని ప్రజలు అనుకొంటున్నారు. దాని ప్రతిఫలం ఏమంటే waste జేతుందని చిన్నపిల్లవాడు దగ్గరనుంచి అనుకొంటున్నారు. ఇది ఈ శాసనసభద్వారా ఎందరో సభ్యులు ప్రతిసమావేశంలోనూ చెబుతున్నారు. Development works సరిగా నడవడంలేదని డబ్బు waste జేతుందని చెబుతున్నారు. ఇటువంటి వాటికి డబ్బు కేటాయింబడనూడదని పదేపదే చెప్పినప్పటికీ ప్రభుత్వం కేటాయించిన వారికి అప్పజెప్పకుండు. ఒక example చెబుతాను. మిరియాలగుడెం తాలూకాలో Development నూతనంగా మొదలయింది, మిరియాలగుడెం ఏరియా Backward area. ఆకాలంలో అక్కడ ఒక B. D. O. ను వేశారు. వారు కొన్ని ఊళ్ళకు కొంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టారు. వారి జనుల ఇళ్ళ స్థలములకొరకు యధార్థంగా డబ్బు ఖర్చు అయింది. అక్కడ ఇళ్లు కట్టలేదు. కాని రిపోర్టులుకు ఇళ్ళు కట్టినట్లు వచ్చింది. ఇప్పుడు instalments మీద ఆ డబ్బు వసూలు చేయాలనుకుంటున్నారు. ఆ హరిజనులు మాకు ఇళ్ళు కేటాయించారా, ఎక్కడ కేటాయించారని యెత్తుకుంటున్నారు. చాలా గోలలేచే టప్పు ఉందని దానిని ఇంక వసూలు చేయడం మానివేయాలని భావిస్తున్నారు.

చిన్నవిషయానికి ఒక department ఉండడం దానికి డబ్బు కేటాయించడం హరిజనులకు ఇళ్ళు కట్టమనడం, తరువాత డబ్బు కట్టమనడం ఎంత న్యాయమో విచారించాలని మనవి చెస్తున్నాను.

ఈ department officers లో అనేక లోపాలు ఉన్నాయి. వారు నేవతలు ఏమీ కాదు. ఒక ఆయనకు పని గూడే తక్కి ఉంటుంది. ఒక ఆయనకు ఉండదు. ఒకాయన రెండు ఊరకనే కూర్చుని ఏమీ పని చేయకుండా పోతాడు. ఒకాయన ఊరికే తిరిగిపోతాడు. ఆఖరున వచ్చినాయన నేను జనవరిలో వచ్చాను, మార్చిలో సంవత్సరం అయిపోతుంది, ఆరు లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయకపోతే నన్ను మంచి ఆఫీసరు అనరు అని ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటారు. ఆక్కడ ఉన్న B. D. O. గారు డిసెంబరు ఆఖరు రోజులలో వస్తారు. మార్చి ఆఖరులోపల ఆ డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలని 6, 7 లక్షల రూపాయలు గాలికి ఎగరకొడతాడు. వివరాలు చెబుతాను. ఇన్ని వందల రూపాయలు తక్కువీలు ఇస్తావని ఉంటుంది. అప్పుడు ఏమి చేస్తాడంటే వెంటనే ఊళ్ళవెంబడి వెళ్ళి మీకు తక్కువీలు ఇస్తాను, మీకు తక్కువీలు ఇస్తాను అని చెప్పడం, బావులు త్రవ్వినా, త్రవ్వకపోయినా, వారికి ఆవసరం ఉన్నా, లేకపోయినా తక్కువీలకు అప్లికేషనులు తీసుకొని ఒక నెల లోపల వారు ఆ రెండు లక్షల రూపాయల తక్కువీలు ఇస్తారు. యధార్థంగా 300 బావులను మంజూరు చేసినా 4, 5 బావులు కూడా త్రవ్వినట్లు నాకు తోచదు.

తరువాత ఇంజనీర్ల వ్యవహారం, ఎక్కడ చూచినా advances ఇస్తున్నారు. ఈ advances తీసుకుని వెళ్ళిపోతే వారికి బలంలేక వారిని ఏమీ చేయలేక పోయారు. ఆ advances తిరిగి వసూలు చేయలేకపోయారు. 1958వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం 'No advances shall be given' అని నోటీసు ఇచ్చింది. ఎందువల్లనంటే ఈ మూడు నెలల లోపల డబ్బు ఖర్చుపెట్టి పేరు సంపాదించాలని అట్లా చేశారు.

ఈ ఉపన్యాసంలో Public Health గురించి ఐక కోటి రూపాయలు కేటాయించినట్లు చెప్పారు. కాని మిరియాలగూడెం, హుజూర్ నగర్, నల్లగొండ తాలూకాలలో ఇప్పటివరకు మూడు నెలల లోపల 80 గ్రామాల్లో కలరా వ్యాధి వ్యాపించింది. ఆ వ్యాధి ఎంత తీవ్రంగా వ్యాపించిందంటే ఈవేళ ఒక ఊళ్ళో కలరా తగిలితే తెల్లవారేటప్పటికి చుట్టుపక్కల మూడు ఊళ్ళకు వ్యాపించేది. మేము పదేపదే Directors కు Telegrams ఇస్తూనే ఉండినా ఎవరూ రారు. ఆ పని Local Inspector చూచుకుంటాడని అంటారు. Local Inspector ఏమంటాడంటే ఊళ్ళకు వెళ్ళి Vaccination చేయడానికి Van లేదంటాడు. B. D. O. ఏమో నాకు సంబంధం లేదంటాడు. ఇక Small Savings వసూలుకు

Dy. Collectors, Tahsildars ఏమంటారంటే "That is not our duty" అంటారు. వారి duty ఏమో మాకు అర్థం కాదు. పెద్దపెద్ద షాపులకు తమ shops మూసివేసి వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. హరిజనులు డబ్బు తీసుకుని మందులు కొనుక్కోవాలంటే shops బండ్ ఉన్నవి. హరిజనులు ఒకనోటి shop తాళం బద్దలుకొట్టారు. వారిమీద వెంటనే డకాయిటీ కేసు పెట్టారు. ఈ కలరా వల్ల 210 మంది మిరియాలగూడెంలో చచ్చిపోయారు. మిరియాలగూడెం, బూజూర్ నగర్, నల్లగొండ borders లో ఇంచుమించు 150 మందికి పైనే చచ్చిపోయారు. 90 మంది ఇక్కడా, అక్కడా చచ్చిపోయారు కమ్యూనిస్టులను అరెస్టు చేసింది. military action కొరకు ఎక్కడెక్కడ జిల్లాలనుంచి పోలీసులను పంపిస్తారే! అదే విధంగా జిల్లా అధికారులు అయిదూ కలసి ఈ కలరా subside చేయడానికి Public Health Department నుంచి అయినా, వేరే Districts నుంచి ఎవరినయినా పిలువకూడదా? అది వారి duty కావటం. అయితే ప్రజల దగ్గర డబ్బు వసూలుచేసే duty వారిది. ప్రజల దగ్గరకు ఎవరినయినా పంపాలంటే ఆ డ్యూటీ వారిది కాదా? ఇటువంటివి తగదని నా మనవి.

రెండవ విషయం:—National Development సీరిస్ లో, మిరియాల గూడెంలో ఉన్న చిన్న చిన్న సంకతులు చెప్పక తప్పదు. Post intensive అని ఉంది. Development scheme లోపల అది సంపూర్ణంగా స్వర్గం అయిపోయింది. అంటే దానికి ఏమీ పనిలేదని అర్థం. కట్టబడిన స్కూళ్ళ మీద కప్పులు లేవు. ఎన్ని బావులు త్రవ్వబడ్డాయో వాటికి రాళ్ళు లేవు. ఎన్ని రోడ్లు విప్పబడ్డాయో వాటికి రోలర్లు లేవు. Dams లేవు. ఈ విధంగా ఉండే స్థితికి వచ్చింది. జిల్లా అధికారులు, స్థానికాధికారులు ఏదో విధంగా వాటిని సంపూర్ణి చేయడానికి సహాయం చేయరు. సహాయానికి మేము పోతే public are not co-operating అని అంటారు. ఒక మాట మట్టుకు ఉంది. Public అంటే అడిగే వాడినే లోపం వెనక్కు చూస్తే వాడికి ఏమీ దిక్కు ఉండదు. అది వదలిపెట్టాలేమంటే ఏమి చేయాలి, మీ దగ్గరనుంచి Contribution వచ్చుట లేదు. వెనుక చూస్తే ప్రజలు బీదలు, ముందర చూస్తే ప్రభుత్వం ఆ మాట అంటుంది. వారికి ఏమీ interest లేదు.

ఇక B. D. O. గారికి ఉన్న అధికారాలు చెబుతాను. తన ఇష్టం ఉంటే Contribution తీసుకుంటాడు. లేకపోతే లేదు. Tahsildar కు ఉన్న అధికార మేమంటే, ఇష్టమున్న ఊరికి వెడతాడు. లేకపోతే లేదు. ఈ విధంగా వారు ప్రవర్తిస్తూ, మిరియాలగూడెంలో కొన్ని స్కీములకు Contribution తీసుకున్నారు. కొన్నింటికి తీసుకోలేదు. ఇవి వారి లోపాలు. ఇక ప్రభుత్వ లోపాలు చెబుతాను. B. D. O. గారికి ఏమయినా వ్రాసుకున్నట్లయితే అది వారికి సంబంధం లేకంటారు. ఒక రోలరు కొరకు నేను Minister గారి వద్దకు పోయాను. వారు నాకు

ఒక letter ఇచ్చారు. ఆ letter నేను Concerned Superintendent గారికి ఇస్తే వారు మార్చేటువల్లి వద్ద ఒక పాతడి ఉండి, దానిని బాగుచేసి తీసుకుని వెళ్ళమన్నారు. అక్కడకు పోయి అడిగితే Coal and lubrication material మీరే తెచ్చుకోండి" అన్నారు. అదేమో నాకు అర్థంకాక ఒక్క కిరాయి మాత్రమే నేను ఇవ్వగలను కాని ఇవి అన్నీ పెట్టలేనంటే నారు మళ్ళీ అదే జవాబు ఇచ్చారు. కాబట్టి అదే తీసుకుని వెళ్ళమన్నారు. ఒక Department నుంచి ఒక Departmentకు తిరగలేక ఆయా సంవత్సరం ఈ Co-operative Departmentతో లాభం లేదు. ఈ Contribution లో అవస్థపడాలి అని నేను కూడా దానిని వదులుకున్నాను. అయితే ఇప్పుడు చెప్పేదేమంటే ఒక department కు ఒక department కు Co-operation అవసరం. కలరా గురించే గాని, development గురించే గాని, ఒక department నుంచి ఒక department కు సహాయం చేయకుండా నిర్లక్ష్యంగా చూచే విధానం ప్రభుత్వానికి తెలిసికూడా ఉండున్నది.

ఇప్పుడు ఈ కలరా నిరోధం గురించి adjournment motion పెట్టాలని అనుకున్నాను. నిన్ను నేను Chief Minister గారి వద్దకు వెడితే Public Health Director లో చెప్పి త్వరలో ఏవో చేస్తామన్నారు. అందుకు వారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. Chief Minister గారికి, concerned Minister గారికి ఇప్పుడు కూడ మనవి చేసేది ఏమంటే, అన్ని districts లో ఉన్న Public Health వారు vans, మందులు, ఇంకా ఏమి అవసరమో తీసుకుని నల్లగొండ, మిరియాలగూడెం, హుజూరునగర్ జిల్లాలకు వెళ్ళకపోతే మట్టుకు కలరా అంతా వ్యాపించి చాలా నష్టం ఔతుందని చెబుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : (చీరాల): అధ్యక్షా! గవర్నరుగారు ప్రసంగము చేసినందుకు అభినందిస్తూ, మన కొండా లక్ష్మణ్ బాలాజీగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. అయితే గత రెండు సంవత్సరములలో ప్రభుత్వం చేస్తూ వచ్చిన ఆనేక కార్యక్రమములను గురించి గవర్నరుగారు చాలా వివరముగ చెప్పారు. అందుకు వారిని అభినందించవలసిందే. ముఖ్యంగా మన ప్రభుత్వ పరిపాలనా వ్యవస్థను సంస్కరించటానికి ప్రభుత్వ మేదైనా పని చేస్తున్నదా, ఆ విషయములో ఏదైనా ప్రయత్నిస్తున్నదా, అంటే అదేమి గవర్నరుగారి ప్రసంగములో కనిపించ లేదు. మనకు న్యరాజ్యము వచ్చిన క్రొత్త రోజులలో, ఏమండీ! తెల్లవారు వెళ్ళిపోయి నారు గదా! ఇకమీదటనైనా మన పరిపాలనా వ్యవస్థ పూర్వములాగానే ఉంటుందా, లేక ఏదైనా మార్పు ఉంటుందా అని అడిగితే, డాక్టరు పట్టాభిగారు “ఏవో క్రొత్త ఇంజనులు మాత్రమే వచ్చినవి, ఇంతవరకు ఉన్నవి అన్నీ పాతపెట్టెలు, ఇంజనులు వడిగా నడిస్తే పెట్టెలు అన్నీ పగిలిపోతేమో, మొత్తముమీద అసలు పరిపాలనా వ్యవస్థకే ప్రచూదము సంభ

విస్తుండేమో" అని అన్నారు. స్వరాజ్యము వచ్చిన క్రొత్త రోజులలో చెప్పిన మాటలు అవి. స్వరాజ్యము వచ్చి యిప్పటికి చాలా కాలము గడిచిపోయింది. మనము అవతల నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మించుకుంటున్నా, లేకపోతే ఒక ప్రాజెక్టు తరువాత ఇంకొక ప్రాజెక్టు నిర్మించుకుంటున్నా, ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు ఉన్న సంబంధము ప్రభుత్వ సిబ్బంది ద్వారానే ఉండాలి అనుకున్నాము. అయితే అది ఏ విధముగ ఉండాలి అని ఆలోచిస్తే, ఏదైనా ఒక కాగితము ఇచ్చి ప్రతి ఆఫీసు వెంట పరుగెత్తినే దానికి సమాధానము రావడానికి అవకాశముంది తప్ప నీతికి, జాతికి కట్టుబడి కాగితము ప్రభుత్వానికి పంపిస్తే, దానిమీద రియగు సమాధానము రావడము అరుదుగా ఉన్నది. అయితే యీ వ్యవస్థను మార్చడానికి దానిని ప్రజలకు అందుబాటులో వుంచటానికి ప్రభుత్వం ఏ విధముగ పుచ్చుకుందో బోతున్నది అన్నది నూతన ప్రియముగనైన గవర్నరుగారి ప్రయత్నము. ఇక పోతే ప్రభుత్వోద్యోగస్థులకు సంబంధించినంత ముప్పు చూస్తే, వారిలో చాలా అసంతృప్తిగానే ఉంటున్నది. కారణ మేమిటంటే, ఈనాడు తెలంగాణా వారికి ఏదో చాలా అన్యాయము జరుగుతున్నదని, దానిని ఆధారముగ చేసుకుని వారికి ఒకదాని వెంట మరొక సౌకర్యము కలుగజేస్తున్నారు. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నిర్మాణము నాటికి ఒక సంవత్సరము పాటు సర్వీసు ఉన్నప్పటికీనీ, తెలంగాణాలో ఉన్న ఉద్యోగులకు ఉద్యోగములు ఖాయము చేశారు. అలాంటి సౌకర్యములనే ఆంధ్ర ఉద్యోగులకు ఏదైనా కలిగించారా అంటే, ఏక సంవత్సరము సర్వీసు కాదు, బహుశ 20 సంవత్సరములుగా ఆంధ్ర గవర్నమెంటులో ఉద్యోగము చేస్తున్న వారికి యీనాటి వరకు గూడ వారి ఉద్యోగము confirm కావడంలే, ఆశ్చర్యపడవలసింది ఏమీ లేదు. ఈ రోజున తెలంగాణా వారికి ఏదో ప్రత్యేకంగా T.A. Rules ఉన్నవి. తెలంగాణా ఉద్యోగులకంటే, ఆంధ్ర ప్రాంతపు ఉద్యోగులకు T.A. Rules ప్రకారము అకనముగ T. A. వస్తుంది కనుక, ఆంధ్ర రూల్సును తెలంగాణా వారికి కూడ పర్తింప జేయాలని అంటున్నారు. అలాగే ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఉన్న N. G. O.s కు, వారి బిడ్డలకు ఉచిత విద్య, వైద్య సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నారంటే అట్టిది తెలంగాణా ఉద్యోగస్థులందరికీ గూడ కలుగజేయాలని కోరుతున్నారు. అలాగే తెలంగాణా ఉద్యోగస్థులకు ప్రత్యేకమైన యిబ్బందులు ఉన్నవని అంటే, వారికి Grievances Committee అని ఒకదానిని ఏర్పాటు చేశారు. అలాంటిది ఆంధ్ర ప్రాంతపు ఉద్యోగస్థులకు ఉంటున్న కష్టనిష్ఠులను తెలుపుకునేందుకు ఏదైనా ఏర్పాటు చేశారా అంటే, అలాంటిదేమీ కన్పించదు. అందువల్ల నునము ఏదో తెలంగాణాను కాగలించుకోవాలని ఆలోచనతో ఇక్కడ ఆంధ్ర ఉద్యోగస్థులను అసంతృప్తికి లోనుచేసే పరిస్థితికి, లేక వారికి నష్టం కలిగించే నిర్ణయాలు చేయడం ఏమంత మంచిది కాదేమోనని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. కాబట్టి యీ విషయమును గురించి ప్రభుత్వము చాలా జాగ్రత్తతో ఆలోచించి నిర్ణయములు చేయవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వానికి ముఖ్యముగ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇక పోతే, ఒకటిన్నర కోట్ల రూపాయలు, నిబ్బంది జీతాలకొరకు కేటాయించి ఖర్చుపెట్టుచున్నట్లు గవర్నరుగారు తన సీనింగములో చెప్పారు. ఏదో పరిశల నిత్య జీవితావసర వస్తువుల ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి, అందువల్ల అంత వరకైనా వారికి సహాయము చేయాలని అన్నారు. ఈ సహాయము కూడ ఉభయ సగరములైన హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు పట్టణములలో ఉంటున్న N.G.O.s నూరు రూపాయలలోపు జీతము తెచ్చుకునే వారికి మొదటిసారిగా ఆరు రూపాయలు allowance రూపములో పెంచారు. అటు తరువాత ఇక్కడి వారికే రెండు వందల వరకు తెచ్చుకునే N.G.O.s ఆరు రూపాయలు అవసరముగ ఇచ్చారు. కాని యిలాంటి సౌకర్యము రాష్ట్రము మొత్తము మీద పరిభ్రష్ట కార్యాలయాలలో పని చేస్తున్న N.G.O.s ఎన్నో యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నప్పుడు, వారికి కూడ కలుగజేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నదా అంటే, అదేమీ కన్పించదు. పరిభ్రష్టం ఈ విషయములో మూకీభావము చూపుతున్నది. ఈ నాడు మద్రాసు రాష్ట్రములో ఒక జమానుకు ఇస్తున్న జీతము కూడ యిక్కడ గువ్వలేకుండాపోతే, ఇది చాలా అన్యాయమని అంటున్నాను. మద్రాసు రాష్ట్రములో cost of living ఏ విధముగ ఉన్నదని ఆలోచిస్తే, ఏనిమిద అణాలలో అక్కడ ఏ హెయిలుకు పోయినా భోజనముచేసి రాగలుగుతున్నాడు. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు పట్టణములలో ఒక రూపాయి ఖర్చుచేస్తేనేగాని, పూట భోజనముచేసి రాత్రుక పోతున్నాడు. రూపాయి ఇస్తేనేగాని భోజనము పెట్టరు. అలాంటి పరిస్థితులు మన రాష్ట్రములో ఉంటున్నప్పుడు కనీసము IV grade employees కు అయినను ఏదైనా Special allowance ఇచ్చే విషయము ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా అంటే, అదేమీ కన్పించదు. ఏదో నూరు రూపాయలలోపు వారికి, రెండు వందలలోపల వారికి allowance రూపములో పెంచాము అని తృప్తి పడడము తప్పితే. IV grade employees ను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నట్లు కన్పించదు. ఎందుకంటే, 60 రూపాయలు కనీసపు వేతనాలకైనా వారికి లభించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తే, ప్రభుత్వమునకు అట్టే ఏమంత అదనపు ఖర్చు ఉంటుందని నేను అనుకోను. ఎందుకంటే తిమ్మారెడ్డిగారు కూడ చెప్పారు. ఏమనిఅంటే ఇంతవరకు Fishermen Co-operative Societies ను ఏర్పాటు చేసిన మాట నిజమే, ఇంతవరకు గ్రామాలలో ఉన్న చెరువులుగాని, కాలవలుగాని, మురుగు కాలవలుకాని Average rental value మీద చేపలు పట్టుకోటానికి అవకాశము కలుగజేశాము. గ్రామాలలోని చెరువులు వగైరా పంచాయితీలకు, మునిసిపల్ area లలోనికి మునిసిపాలిటీలకు వదిలి వేశాము, అని అన్నారు. దీనికి కారణము ఏమిచెబుతున్నారంటే, పంచాయితీలకు, మునిసిపాలిటీలకు వస్తున్న రాబడి తగ్గిపోతుందట. అందువల్ల చెరువులు వగైరా వదిలివేశామని అన్నారు. ఇది ఎట్లా ఉన్నదంటే, ఏదో గున్నుడి కాయలు పోయేసందసు అదిమి పెట్టకుండా

ఆనాలు పోయే సందును అదిమి పెట్టినట్లుగా ఉన్నది. ఇంతేగాక Social Welfare అని ఒక బ్రాహ్మణమైన పదజాలమును బ్రయోగిస్తున్నాము. Social Welfare అంటే, ఆంధ్రవికాసాల వారిని అభివృద్ధి పరచాలని, అనేకరకముల చేతివృత్తుల వారందరినీ అభివృద్ధి పరచాలని ప్రభుత్వము అనేక విధములైన సహకారసంఘములను ఏర్పాటు చేసింది. మన రాష్ట్రములో యితరవరకు 113 Labour Contract Societies ఏర్పాటు చేయబడినవి. అటు ఆంధ్ర ప్రాంతములోగాని ఇటు తెలంగాణ ప్రాంతంలోగాని 113 సొసైటీలు ఉన్నవి. ఐదవ రూపాయల వరకు Contract పనులు తెండరులు పనిచేయడానికి యీ సొసైటీల వారితో యిచ్చాలని ప్రభుత్వం జి. ఓ. ప్యాసు చేసింది. ఇలాంటి జి. ఓ. ను ప్యాసు చేసినప్పుడు, యీ 113 సొసైటీలలోను ఏ ఒక్కటైనా యీ పనులు చేస్తున్నదా అని అడుగుతున్నాను. కనీసము అయిదారు సంఘములైనా పనిచేస్తున్నవా అని అనుకున్నాను. అట్టిదేదీ కనపించదు. అలాంటిప్పుడు ప్రభుత్వము ఇలాంటి జి. ఓ. ను ప్యాసు చేసిన ప్రయోజనము ఏమిటి? ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎవరైనా ఈ జి. ఓ. ను గౌరవించి పాటిస్తున్నారా అంటే, లేదు అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వము ఆలోచించాలి. ఈ 113 లేబరు కాంట్రాక్టు సొసైటీలలోను సుమారు ఒకలక్ష ముప్పై వేలమంది సభ్యులు చేరియున్నారు. తరువాత 266 Fishermen Cooperative Societies ఉంటే, అందులో 36 వేల మంది సభ్యులు చేరియున్నారు. అట్లాగే ఒక్క ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 280 చేతివృత్తుల సహకార సంఘములు ఉన్నవి. అవి సూరసాగుగలవారు కావచ్చు, వడంకిపని చేసేవారు కావచ్చు, లేకపోతే కుండలు తయారు చేసేవారు కావచ్చు, లేక బొమ్మలు తయారు చేసేవారు కావచ్చు. ఈ విధముగ అనేక రకముల వృత్తులవారు వివిధ రకాల సొసైటీలు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఇది అంతా amelioration అని అన్నారు. Amelioration అనే పేరుతో కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాము. అక్కడ రోడ్లు వేస్తున్నాము, ఇక్కడ స్కూలు పెట్టుకున్నాము పంక్తి భోజనములు ఏర్పాటు చేస్తున్నాము అని చెప్పడము తప్ప, రాష్ట్రములోని పేదజనుల యొక్క ఆర్థిక దుస్థితి వక్రబుర్రబడడానికి ఈ సంఘములవారికి పెట్టుబడి ఇస్తున్నారా? ఈ సంఘములవారికి కావలసిన ముడివస్తువుల సరఫరా విషయములో ప్రభుత్వం ఏదైనా శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నదా? ఈ సంఘములవారు తయారుచేసిన వస్తువులను అమ్ముకోవడానికి ఏదైనా ఏజెన్సీ ఏర్పాటు చేసిందా? ఇలాంటి విషయములను గురించి, గవర్నరుగారి స్రవంఘములో ఎక్కడ కనబడక పోవడము వీరియందు ప్రభుత్వం ఎంత నిరాదరణ చూపుతున్నదో స్పష్టపడుచున్నది. ఈ రోజున మన రాష్ట్రములో వ్యవసాయము తరువాత మొదటి స్థానము లకు ఆధారముగ ఉన్న చేతివృత్తులతోబాటు చేనేత పరిశ్రమపల్ల జీవితము గడుపుకుంటున్నవారికి ప్రభుత్వము ఏ విధముగనైనా సహాయము చేస్తున్నదా అంటే, ఏమీలేదు. ఇండాక నారాయణప్పగారు కూడ చేనేత పరిశ్రమకు ఉంటున్న

సాధక బాధకాలను గురించి చెప్పారు. గత మూడు నాల్గు వారములలో నూలుకు ధర విపరీతముగ పెరిగిపోయిందని ఆన్నారు. రంగులధరలు నాలుగు వందల శాతం పెరిగినవి. ఇంతేకాకుండా గత ఆరునెలలలో మిల్లు బట్టమీద విధించిన Excise సుంకమును 20 కోట్ల రూపాయల మేరకు తగ్గించారు. ఇప్పుడు మనము ఆగస్టునెలలో ఉన్నాము. ఇప్పటికి పండుగ ఎనములు అన్ని వెళ్ళి పోవడము వల్ల మామూలు మాంద్యము ఏర్పడింది. ఈ రోజున రాష్ట్రము మొత్తము మీద లక్షలమంది చేనేత పారిశ్రామికలవద్ద నిలబడి పోయిన బట్టకు అమ్మకము లేదు, అందువల్ల నిరుద్యోగము ఏర్పడటమువంటి భయంకర పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఈ పరిస్థితులు పరిష్కరించటానికి మన ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఎందుకంటే, ఈ రోజున దేశము మొత్తము మీద 25 లక్షల చేనేత మగ్గములు ఉన్నవి అనుకుంటే, ఇందులో వింధ్య పర్వతములకు దక్షిణమున మాత్రమే 75 % చేనేత మగ్గములు ఉన్నవి. తక్కిన 25 % వింధ్యపర్వతములకు ఉత్తరమున ఉన్నవి. వింధ్యపర్వతములకు దక్షిణ భాగమున ఉన్న 75 % మగ్గములలో కూడ ఒక్క ఆంధ్ర దేశములోనే అయిదులక్షల చేనేత మగ్గములు ఉన్నవి గనుక, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము చేనేత పారిశ్రామికల యందు పట్టేకమైన శృద్ధ తీసుకుని, ఆవతల దక్షిణదేశములో ఉన్నటువంటిన్ని బొంబాయి రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటిన్ని ఈ పరిశ్రమలను నిర్వహించే మంత్రిల నందరినీ సహచేశ వరచి ఎప్పటి కప్పుడు సంప్రదింపులు జరపకుండా ఇండియా ప్రభుత్వము వస్తూ ప్రతిశ్రమకు సంబంధించిన అన్ని నిర్ణయములు దేయడము, దాని వల్ల యిక్కడ ఉన్న చేనేత పారిశ్రామికము సతమతమై పోవడము జరుగుతున్నది గనుక, ఈ విషయము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి దృష్టికి తీసుకుని రావలసిన అవసరము ఉన్నదని నేను గట్టిగా మనవి చేస్తున్నాను.

(Srimathi T. Lakshmikanthamma in the Chair)

శేషవరెడ్డిగారు నిన్న మాట్లాడుతూ కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. “తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు రైతులకు అట్టే పరపతి సౌకర్యం కలిగించలేదేమో. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లాంటిది సంబంధించిన రైతులకు విశేషంగా పరపతి సౌకర్యాలు ఏర్పడ్డాయేమో నని” అది నిరసనటువంటి భావం కాదని నేను చెబుతున్నాను. ఆంధ్ర దేశంలోఉన్న రైతులకు మామూలుగా short term loans యివ్వడం కోసం గాని, Marketing facilities కోసం గాని Reserve Bank of India యిచ్చినటువంటి credit 570 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే. కానీ, ఆంధ్రదేశంలోఉన్న సహకార సంఘాలలో 8 లక్షల 50 వేలమంది రైతులు చేరిఉన్నారు. 8 లక్షల 50 వేలమంది చేరిఉన్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లాంటిది 570 లక్షల credit మాత్రమే Reserve Bank ద్వారా మన ప్రభుత్వం కల్పించింది. 150 వేల సంఖ్యబలం ఉన్నటువంటి తెలంగాణా

సహకార సంఘాలకు 150 లక్షల రూపాయలు credit యిచ్చారు. కాబట్టి సభ్యుల సంఖ్యబిలాన్నిబట్టి 6 రెట్లు ఎక్కువగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రావాలి. సహకార సంఘాలతోఉన్న రైతుల సంఖ్యను ఆధారం చేసుకున్నప్పుడు 150 వేల మందికి 150 లక్షల రూపాయలు పెట్టుబడి వచ్చినప్పుడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్నటువంటి రైతాంగానికి 900 లక్షల రూపాయలు రావాలి. కాని ప్రభుత్వం మరో 50 లక్షల రూపాయలు credit తెలంగాణాకు యివ్వాలని బియత్తం చేస్తున్నప్పటికీకూడా తెలంగాణా బ్యాంకులయొక్క పరిస్థితి సరికాలేదు. సరైనటువంటి చర్యలు తీసుకోవలసిన reserves లేవు. అందువల్ల Reserve Bank, నుండి పరపతి తెచ్చుకొనేవానికోసం Government చారు 50 లక్షల రూపాయలకు అదనంగా guarantee యిచ్చినప్పటికీ కూడా తెచ్చుకునే పరిస్థితిలో యివ్వాలి తెలంగాణా Apex Bank గాని తెలంగాణా Central Banks గాని లేవు. అయితే ఈ పరిస్థితిలో చేయదగినది లేకపోతే చేయగినది ఉన్నది. 4 చిన్న సాపైటీల దగ్గరనుండి ఆనక పెద్ద Sugar Factories వరకు కూడా share capital లో State participation principle ను అంగీకరిస్తున్నటువంటి బియత్తం యివ్వాలి బలహీనదశలో ఉన్నటువంటి తెలంగాణా Central Banks తెలంగాణా Apex Banks అన్నిటిలోకూడా ఈ State participation అనే principle ను అంగీకరించి వారికి కావలసిన వాగ్దానాన్ని అధికంచేసి అవసరమైన డబ్బు Reserve Bank నుండి తెచ్చి యిప్పించే దానికోసం తప్పనిసరిగా బియత్తం చేయవలసినటువంటి అవసరం ఉన్నదని నేను ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

SRI B. V. SUBBA REDDY : (Koilkuntla):—Madam Chairman, I rise today to break my silence after a long interval to participate in the discussion on the motion before the House. While doing so I would like to bring to the notice of this House the state of lawlessness and insecurity prevailing in the district of Kurnool and also to voice forth the sentiments of a large section of people in my constituency whose feelings have been wounded by the speech of the hon. Chief Minister on the 28th evening of last month at Koilkuntla. So far as the Governor's Address itself is concerned, I shall pass over it with a passing observation that it is nothing more than a tell-tale and monotonous one giving a resume of all the activities of the Government.

MR. CHAIRMAN : I would like the hon. Member to confine himself to the Governor's Address.

SRI B. V. SUBBA REDDY : That is exactly what I am going to do. The Governor's Address is a telltale and a mono-

tonous one giving a resume of all the activities of the Government which have already appeared in the Press in the recent days and that deserves neither comment nor compliment but that it richly deserves to be recorded and safely-kept in the pigeon-holes of Government offices.

(Mr. Speaker in the Chair).

I now come to the state of lawlessness and insecurity prevailing in the district of Kurnool. The time at my disposal is so brief that I cannot do full justice to this problem except briefly stating the conditions as they exist today. Grave crime is on the increase in the districts of Kurnool and Cuddapah particularly during the last year. Nearly as many as 10 to 12 murders have taken place in the taluk of Nandikotkur only. The hon Chief Minister is very well aware of this state of affairs and in his speeches in Rayalaseema he has been — appealing to the people to stop this internecine strifes and mutual killing. I would only say that it is high time for the Government to realise the gravity of the situation and restore law and order before it is too late. I would submit, in this connection, that the Government will be doing a very wise thing in appointing Peace Committees, if necessary by giving them statutory powers. Unfortunately there is an impression in the minds of the people, that one party is supported by some of the local Congress leaders, and it is up to the Government and the leaders of the Congress to clear this misunderstanding.

Next, I will come to the speech of the hon. Chief Minister delivered on the 28th of July. I do not propose to retaliate or retort in reply to all the odious and detestable statements made in the course of his speech for this is not the proper forum also for me to do so. But I would only bring to the notice of this House and through this House to the people at large several issues which his speech has raised concerning the interests of the general public, and while doing so I do it with a sense of responsibility and a duty which I owe to this House and to the people at large. I must say at once that it is far from my mind to injure the feelings of the gentleman who has made the speech. But, I do so in the hope that this House, which is the sanctuary — rather a zealous guardian, of the rights and liberties of the people, will certainly try to preserve the rights of the people inviolate and untrammelled be it from any man big or small. Sir, I would not refer to the several statements in the speech as most of the extracts have already appeared in the newspapers. The first issue which this speech

has raised is whether the Chief Minister is Chief Minister only for areas where his party followers have been returned and not for areas where the opponents of his party have been returned; the second issue is whether the Chief Minister has got any recognizable right to insult and outrage the feelings of the people who have not voted for his party.

MR. SPEAKER : What is the wording for which you are going to object ?

SRI B. V. SUBBA REDDY I am just coming to that please.

MR. SPEAKER : You are using only adjectives and vituperatives. I cannot allow you to quote the words If they are really offensive, say that they are offensive. You must not use words like 'detestable' and all that. Please quote if there is anything wrong.

SRI B. V. SUBBA REDDY : I can quote everything and I have got an extract of the speech also Because I have no time I am not quoting....

MR. SPEAKER : You must quote first Whether they are relevant or not, I must decide.

SRI B. V. SUBBA REDDY : The statement is : " That because people have not voted for his party, they have no right to make any representations or requests. "

MR. SPEAKER : Is it published in any responsible newspaper ?

SRI B. V. SUBBA REDDY : Yes, it has been published in a number of newspapers and I was myself present when the speech was delivered.

MR. SPEAKER : No, I cannot take cognisance of personal references unless it is.....

SRI B. V. SUBBA REDDY : I am not refering to personal references; I am speaking about the rights and privileges of the people. So far as this issue is concerned, I submit, the Chief Minister as the leader of the majority party in this House, occupies a very high and responsible position.

MR. SPEAKER : Therefore what is the objection ?

SRI B. V. SUBBA REDDY : He is not the Chief Minister only for areas for which people have voted for his party, he is Chief Minister also for areas for which people have not voted for his party.

He holds his office not only for the benefit or advantage of his party followers but for promoting and preserving the rights and privileges and interests of all the people concerned. That is why.....

MR. SPEAKER : All right.

SRI B. V. SUBBA REDDY : On this proposition, I do not think there is any single member in this House who is prepared to differ.

MR. SPEAKER : The hon. member is only harping on that sentence. He has said that the hon. Chief Minister has no right to say so. Let him now go to the next point. He cannot dwell on adjectives and vituperatives. He cannot deliver a half-an-hour lecture. For one sentence, he can say two sentences. That is all.

SRI B. V. SUBBA REDDY : I will try to finish my speech within ten minutes. I next come to the point whether the Chief Minister has got any right or justification to insult and outrage the feelings of the people ..

MR. SPEAKER : What are they ?

SRI B. V. SUBBA REDDY : I am submitting please.

MR. SPEAKER First quote.

SRI B. V. SUBBA REDDY : The Chief Minister has drawn loathsome and invidious comparisons likening the Congress to a cow and the opponents of the Congress to an ass. It has appeared in all the papers including Express, and Andhra Praba. And he has also....

MR. SPEAKER I think I must at this stage intervene. He should not discuss about that here. He has his own platform.

SRI N. SANJEEVA REDDY: Let me make the position clear, Sir.

MR. SPEAKER : Please wait. If one calls somebody asses and somebody calls dogs, what do we care. Here, this is not the forum. There are two things. First thing is I cannot take into account any oral matters. It must be read. It is a very responsible thing saying 'detestable', 'so outrageous', 'outraging the feelings—I do not know all that. I have very great respect for Mr. Subba Reddi. He has been my long-standing friend. He is one of the leading men. Yet, I cannot allow him to speak orally. If he has anything, let him read it: 'Here is the sentence, Mr. Speaker. I take excep-

tion to it before this House which is the depository, repository and protector of all rights. Is it right? In that dignified manner, he must go on. He must not make a bazaar speech. So, that is his defined forum. He can talk there. When somebody calls another man an ass, he can call him dog. What is there? What have I to do?

Therefore, in that spirit he must talk. This is a dignified House. It is as dignified as the House of Commons. I must protect the dignity of the House against all ordinary bazaar speeches. Let him therefore first quote. He must listen to me and obey me; Otherwise, I can name him. Let him first quote. Let him make a gentlemanly speech saying that the hon. Chief Minister has said so. He should not put any adjectives. As he puts more dignity, his words will carry more weight. I shall give the hon. Member five more minutes: let him quote, otherwise, I won't allow him.

SRI B. V. SUBBA REDDY : I have quoted..

MR. SPEAKER : Where is the paper? If he has not got the paper, let him not talk.

SRI B. V. SUBBA REDDY : Even the hon. Chief Minister who is here, I hope will not deny.

MR. SPEAKER : No. I am not here concerned with hon. Chief Minister or hon. Leader of Opposition. Supposing hon. member and the hon. Chief Minister quarrel here, am I to be the judge here (LAUGHTER)? It is not my business. Even if he tries to explain.. first I am not going to allow it. I am not going to allow this either from the mouth of the hon. Member or from him because we have high principles. He must first read and then it should be published in a very important paper.

SRI B. V. SUBBA REDDY : The paper is here. I am sending it for the Speaker's information.

MR. SPEAKER : Yes, he has to. Otherwise, he should not talk about this. Let him talk on the Governor's Address. Why should he talk on these things?

SRI N. SANJEEVA REDDY : Mr. Speaker, Sir, Before he says, let me explain the position. I had no official programme in Koilkuntla; in the official programme, 'koilkuntla' was not mentioned. I went to Koilkuntla not as Chief Minister or anything of that kind. No programme was

issued at all I went there on the invitation of the Taluk Congress Committee. As a Congressman, I was addressing a meeting there and then naturally I was requesting the people, as a Congressman, to strengthen the Congress. Let it be remembered that no official programme was issued and nobody was informed. Am I not entitled to go there and ask them to strengthen the Congress? That is all what I am saying. If an official programme was issued and I had gone there with the 'Attahasam' of Chief Minister and all that I can understand

MR. SPEAKER : I do not want the hon. Chief Minister's explanation because it is too premature. First, let the hon. member quote; let me think whether it is serious, whether the hon. Chief Minister, who is in charge of 3½ crores of people, did anything against the democratic traditions; then alone, I have to say. But why should the hon. Chief Minister think of replying when I do not want him to reply now. Let the hon. member please quote that sentence, but let him not use any adjectives. It is against the dignity of the House. Only the relevant words may be quoted.

SRI B. V. SUBBA REDDY : I will use adjectives whenever they are necessary. I won't use any invectives.

MR. SPEAKER : No. He should not use any adjectives, even if the hon. Chief Minister is wrong. Use of words like 'detestable', 'disgusting', I cannot allow.

SRI B. V. SUBBA REDDY : The hon. Chief Minister was just now telling that he went there in his individual capacity.

MR. SPEAKER : I am not taking notice of what he said. Let the hon. member better read. If he has nothing to read, let him sit down.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి : ఈ క్రింది విధముగా వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడింది.

మీకు ప్రభుత్వం ఏమి సహాయం చేస్తుంది? చేయమని అడుగుటకు మీకు స్థిరమేనా, మీ ఇండ్లను బంగారముగానూ, భార్యలను రంభలగానూ ఎవరు చేస్తారు?

MR. SPEAKER : What is that paper?

SRI. B.V. SUBBA REDDY : It is Visalandra.

MR. SPEAKER : I cannot take cognizance of it (APPLAUSE AND INTERRUPTIONS).

Several hon. members rose —

MR. SPEAKER : It is against his group. Therefore, group papers are not . . . (INTERRUPTIONS)

SRI K. L. NARASIMHA RAO : On a point of order, Sir.

SRI B. V. SUBBA REDDY : So far as that statement is concerned, I have got even Express and also Andhra Pradha...

MR. SPEAKER : A neutral paper must be there because Party papers.... (INTERRUPTIONS).

An hon. member : How can you say Indian Express comes in that category ?

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం) : అధ్యక్షా ! ఆ సత్యిక 'విశాలాంధ్ర' అని చెప్పగానే "దానిని మేము తీసుకోము" అని అన్నారు మీరు. ఇందుకు కారణం ఏమి? అయితే, 'Indian Express' కూడా సంపూర్ణముగా కాంగ్రెసునే support చేస్తూంటుంది కదా ! మరి దానిని సంగతేమిటి ? మీరు దేనిని ఆధారంగా చెను కొని 'విశాలాంధ్ర'ను తీసుకోము అని చెప్పారు ? ఈ విషయం మీరు తిరిగి ఆలోచించాలి. ఇది నవీ చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 'విశాలాంధ్ర' general గా ఏ విషయాన్నినా చెబితే నేను serious గా తీసుకుంటాను. కాని, ఆ leaders, ఈ leaders ఒకళ్ళమీద మరొకళ్ళు తిట్లుకొంటున్నట్లు వ్రాస్తుంది. అందువల్ల 'మీకు, వారికి పోట్లాట' అని చెప్పడం ఏమీ ఇంకా పేపరు పైదైనా చూపించండి.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఎల్లిండు) : అధ్యక్షా ! ఆసలు paper లోంచి ఏమి quote చేయమని అడుగుతున్నారు. ఆ సమావేశంలో ఒక సభ్యుడు న్యాయంగా హాజరై, విని ఇక్కడకు వచ్చి చెప్పటాంటే 'నమ్మను' అని మీరు అనడం మన సభాసారానికి, సభాసాంప్రదాయానికి ఎంతవరకూ అనుగులమైనదో ఆలోచించాని ప్రార్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు 'కాదు' అంటున్నారు, నారు 'జూను' అంటున్నారు. 'స్లిగులేజా' అనే పదాలు ఆ పత్రికలో ఉన్నాయి. ఆ విధంగా మీరు అన్నారా ముఖ్యమంత్రిగారూ !

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : నేను అనలేను.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు : గాడిదకు గడ్డిచేసి కేదను పాలివ్వమని అన్నారో లేదో ముఖ్యమంత్రిగారిని అడగండి, ఇక్కడనే ఉన్నారు.

SRI N. SANJIVA REDDY : I will give my reply, let him talk

Mr SPEAKER : All right.

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి : గాడిదకు గడ్డివేసి గేదెను పాలివ్వమనడానికి స్లోలేదా; అని వారన్న విషయం అన్ని పేపర్లలోనూ వచ్చింది. బహుశా వారు కూడా దీనిని ఒప్పుకుంటారనుకుంటాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : స్లోలేదా! అన్నది మాత్రం ఏ పేపర్లోనూ రాలేదు. ఆ విషయం నేననలేదు. Let me state it on the floor of the House, I did not say that

SRI B. V. SUBBA REDDY : I am not saying it. I only read from the Press.

SRI N. SANJEEVA REDDY : I thank Mr. Subba Reddi, Sir, for this.

SRI B. V. SUBBA REDDY : Certainly, I do not make statements which I do not remember.

MR. SPEAKER : I rule the whole thing as out of order. Let him proceed with the subject of Governor's Address : otherwise, let him not talk.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు : పరిభ్రష్టం చేసే పరితివర్యనూ విమర్శించే హక్కు మాకు వుంది.

SRI B. V. SUBBA REDDY : The feelings of the people have been wounded. I am saying it on behalf of the public. It is not as though I am making any personal reference. Even at the outset I said that. I am not here to wound the feelings of that gentleman.

MR. SPEAKER : I am not here to hear election quarrels.

SRI B. V. SUBBA REDDY : Please give me five minutes and I shall finish my speech. At least the Chief Minister has been kind enough to accept that statement. The law that the King can do no wrong has passed away with the Kings themselves and the framers of the Constitution have not considered it desirable to extend this immunity to all those people who are now exercising all those kingly powers. But still wherever Mr. Sanjeeva Reddy may be, whether it is in his individual capacity or otherwise, I still consider that he is Chief

Minister wherever he is. I am not a Congressman. He had the kindness even to write to me personally though I am not a Congressman. That is the reason why I happened to be present there in that meeting. In that meeting, he has chosen to insult me and a large number of people present by drawing comparisons and calling them something and all that. As one who believes that he is a great and perfect being, free from passions and prejudices, and a finished example of moral excellence and brilliance, wielding unlimited power and authority, he has chosen to insult me and the people, but that does not matter, I believe, it has done me more good than harm which he intended.

SRI N. SANJEEVA REDDY : Did I ever mention his name in my whole speech? Let him kindly tell me.

SRI B V. SUBBA REDDY : I do not say he mentioned my name—including me and everybody, I am saying. Well, that does not matter because I have taken consolation in the fact, believing in the Darwin's theory of Evolution, that, after all, man is a gregarious animal, that almost all men are meddlesome political animals and also in the belief that those who blame all are as unwise as those who praise all. Now, I would only wish that the hon. Chief Minister does not repeat such instances anywhere in the State, particularly in the Districts of Rayalaseema, more particularly in the Districts of Kurnool and Cuddapah and most particularly in the taluk of Koilkuntla, where the people are made of highly sensible (SRI KALLUR SUBBA RAO: Is it because you are there?)... (INTERRUPTIONS).....You know about the taluk of Koilkuntla where the people are highly sensitive, excitable and of inflammable temperament and they would even risk their lives for the sake of self-respect, as the great Raja Narasimha Reddy did about eighty years ago in the same taluk.

MR. SPEAKER Has the hon. member no other point to make? It is some election speech. Threatening in words like 'take care, if you come to my village....etc.' is not good. He should not talk like that. It is as good or as bad as Nandigama or Kurnool or Guntur or Kariamngar. He should not say like that. It is wrong; it is undignified to the whole

House. Bad things are not tolerated anywhere. He is doing a very bad thing in talking like that. I am sorry for Mr. Subba Reddy.

SRI B. V. SUBBA REDDY I am so sorry, Sir. I tender an apology ... (INTERRUPTIONS) ... It is not my intention at all. You will kindly pardon me.

MR. SPEAKER I shall give him 5 minutes, but let him talk about Governor's Address (LAUGHTER)

SRI B. V. SUBBA REDDY Even in the beginning itself, I had stated that it is only to be recorded safely and kept in the pigeon-holes of the Government Offices. So, I am not speaking anything about it. I am only speaking about the rights and privileges of the people.

శ్రీమతి టి లక్ష్మీకాంత్మ్మ: ఆయన ఏదో ఉపన్యాసంలోకిని ఏ మాటన గురించి మాట్లాడుతున్నారో గా, దీనిలో breach of privilege ఎక్కడ ఉన్నది?

SRI B. V. SUBBA REDDY : The Chief Minister comes and says all kinds of things and outrages the feelings. That is what I said. Very well, Sir. I am not taking the time of this House. I would only say—let me be frank in saying—that the Chief Minister holds his position to-day due to his good luck and God's grace. I would only appeal to him to act with more nobility, high sense of duty, justice and impartiality. I venture to offer this advice; not that he and his colleagues are not aware of this, but that it is always good to be reminded of the sayings and doings of great men so that it might serve as a check and corrective when people are likely to go wrong. Let them remember and always bear in mind...

MR. SPEAKER : Let him stop that discussion. Let him go to another point, if he has any. 'Chief Minister must be like this' etc.—I cannot allow such references. The whole speech is wrong.

SRI B. V. SUBBA REDDY : You remember the sayings of the great American President, Abraham Lincoln, that almost all men are able to stand adversity, but if we want to test a man's character, put him in power. They are all votaries of truth and non-violence ordent and faithful followers of Mahatmaji in whose footsteps they say they are treading.

MR. SPEAKER : What does he want me to do?

SRI B. V. SUBBA REDDY : Let them only honour those principles by mere practice, than by precept. Otherwise, a nation which has no regard for these eternal and cardinal principles is doomed for ever.

MR. SPEAKER : What does he want?

SRI B. V. SUBBA REDDY : Thank you, Sir.

MR. SPEAKER : The only thing is he went on talking that somebody said something. I should not allow it. Had I known it, I would not have allowed.

I have great respect for 'Vishala Andhra', but when election speeches are mentioned I am not taking Andhra Patrika against Communists or 'Vishala Andhra' against Congressmen. Because they are party papers, they need not be quoted. I have absolutely no disregard or disrespect for 'Vishala Andhra'. It is conducting on a high level and good method. I have great respect for it.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అద్యక్షా, దీనిని సరించి నేను వేరే సమాధానం చెప్పవలసివచ్చింది. వారు దీనిని వ్యక్తిగతంగా తీసుకున్నట్లున్నారు. నేనీ విషయాన్ని బహిరంగంగా యిచ్చాడు శాసనసభలో చెబుతున్నాను - నేను వ్యక్తిగతంగా ఎవరినీ పుద్దేశించి మాట్లాడలేను. Unfortunately he is a good friend of mine. నేనక్కడ political speech చేస్తున్నాను వారు చెప్పడానిని నేను కావడంలేదు. 10 సంవత్సరాలుగా నేనాపార్టీకి వెళ్లేదు. He can understand my regard for him. తాలూకా కౌన్సిలు కమిటీవారు కోరడంవలన విధిగా వెళ్లవలసి వచ్చింది అంతగా ఒక programme వేసుకొని నేను Chief Ministerగా అక్కడికి వెళ్లేను. నేనొక Congressman గా అక్కడికి వెళ్లాను. వెళ్ళేముందు అక్కడి M.L.A.s తలుచుకుంటూ వెళ్లడం బాగుండదని personal గా వారికి letter వ్రాశాను కూడా. ఎదైనా ఒక పార్టీకి ఒక policy, ఒక programme ఉండాలి అలాగే కాంగ్రెసు పార్టీకి ఒక policy, ఒక programme వుంది. దీనిని బలపర్చండి అని నేనక్కడ emotional గా political speech చేస్తున్నాను. వ్యక్తిగతంగా ఎవరినీ పుద్దేశించడం మాట్లాడలేను.

Naturally, I did not intend to offend him. If he is willing to take this explanation, I will be very happy. I did not take Mr. Subba Reddy as such. I was only expressing my views about independents and political parties.

SRI B. V. SUBBA REDDY : I am thankful to the Chief Minister, Sir.

MR. SPEAKER : Both the hon. member and the Chief Minister may adjust themselves outside. They both are friends. (Laughter) I have nothing to do.

* శ్రీ ప. ఎరుకునాయుడు (సాలూరు) : గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో నాలుగు లక్షల టన్నుల 5% లక్షల వరకు అధికారోత్పత్తి సాధించబడిందని ఇంకా 7% లక్షల టన్నుల పైచిల్లర అధికోత్పత్తి జరుగవలసి ఉన్నదని ఉటంకించబడియున్నది. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములకు ఎక్కువ మొత్తాలు కేటాయించామని తెలిసినారు. కాని ప్రభుత్వ అధికారులు మైనర్ ఇరిగేషన్ విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపడంలేదని చెప్పవలసి వుంటుంది. నుచూరు రెండు సంవత్సరాల క్రితం గండ్లుపడ్డ చెరువులకు ఈ నాటికి మరమ్మత్తు చేయలేదు. అధికారులను అడుగగా వారు allotment రాలేకని చెప్పుచున్నారు. ఇక్కడ మంతుల ఉపన్యాసాలలోను, గవర్నర్ ఆగ్రసంగంలో డబ్బు కేటాయించామని చెప్పుతుంటారు. లెక్కలలో అనేకవేల టన్నుల అధికోత్పత్తి సాధించామని చెప్పుతూ ముఖ్యంగా పాత areas లో పండవలసిన పంట విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధచూపక పోవడం విచారకరమైన విషయం. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో నీటివనరుల మరమ్మత్తు జరుగకపోవుటవల్ల మామూలుగా పండవలసిన పంటకూడ పండకుండా పోతున్నది.

గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసంలో ఐదు చెరుకు ఫ్యాక్టరీలను కో-ఆపరేటివ్ పద్ధతి మీద ఏర్పాటు చేస్తున్నామని చెప్పినారు. ఫ్యాక్టరీదారుల, చెరుకు ఉత్పత్తిదారుల మధ్య ఉన్న సమస్యలను తీర్చుకుండా ఎన్ని ఫ్యాక్టరీలను నెలకొల్పినా ప్రయోజనం శూన్యం. కర్నూల్ లో ప్రభుత్వం నడచుచున్న ప్లుడు టి. యన్. వెంకట నుబాపు రెడ్డి అధ్యక్షుడుగా ఒక కమిటీని ఫ్యాక్టరీదారుల, ఉత్పత్తిదారుల మధ్య ఉన్న తగవుల పరిష్కార నిమిత్తం నియమించబడినది. వారు అన్ని పాఠ్యాలు పర్యటనచేసి నుచూరు 20 30 సూచనలుచేసి యున్నారు. ఆ సూచనలపై ఎలాంటి చర్య తీసుకోకపోవడం విచారకరంగా యున్నది.

అనేక మెడికల్ కాలేజీలను ప్రారంభించుచున్నట్లు తెలిపారు. కాకినాడ లోను, వరంగల్ లోను రెండు ప్రైవేటు కాలేజీలను ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లుగూడ తెలిపారు. కాని వీటివల్ల ప్రజలకు ఏమాత్రం లాభం చేకూరుతున్నదో గమనించాలి. నాటికి 75 మంది ప్రజలు గ్రామాలలో ఉన్నారు. ఈ కాలేజీలలో ఉత్తీర్ణులైన డాక్టర్లు ఎంతమంది గ్రామాలకు పోయి పని చేయుచున్నారు? గ్రామాలలోని ఆస్పత్రులలో డాక్టర్లు లేరు. తన మందులు లేవు. గ్రామీణ ప్రజల శ్రేయస్సే ప్రభుత్వ శ్రేయమైనచో ఈ కాలేజీల నుండి ఉత్తీర్ణులైనవారు గ్రామాలలో కనీసం 4.5 సంవత్సరాలు పని చేయనిచే డిగ్రీ ఇవ్వకూడదని ఒక షరతు పెట్టాలి. అప్పుడే ఈ కాలేజీలపై పెట్టిన ఖర్చుకు విలువ ఉంటుంది.

Rural dispensaries లో అధమం కొంతకాలం పనిచేసి తీరవలయునని ఒక షరతును విధించవలసిగా Indian Medical Council వారికి సిఫార్సు చేయవలయును. శ్రీకాకుళం జిల్లా సాలూరు తాలూకాలో మూడు rural dispensaries ఉన్నాయి. వాటిలో ఒక్కదానిలో గూడ డాక్టరు లేడు. ఒకాయన పెద్ద పరీక్షిచ్చానై ఇంకొక చోటికి వెళ్ళిపోయారు. ఒకాయన ప్రమోషన్ మీద వెళ్ళిపోయారు. మూడవ డాక్టరు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయబడ్డారు. కర్నూలులో ఉన్నప్పుడు బురుష్టుం డిగ్రీ రిజిస్ట్రేషన్ బిల్లును ప్యాస్ చేసినది. ఆ బిల్లుక్రింద ఎంతమంది రిజిస్టర్ రూరల్ డిస్పెన్సరీలలో పనిచేయుచున్నారో తెలియదు. ఆ బిల్లు ఆనం అమలులోకి వచ్చినది, లేనిది తెలియదు.

తరువాత tribal people కు ఆనేక సౌకర్యములు కలుగజేస్తున్నట్లు తెలిపారు. ప్రభుత్వ నిర్వచనం ప్రకారం ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో ఉండుచారే టెరిట్రియరీల వస్తున్నారు. కాని కొంతమంది plains లలో గూడ ఉన్నారు. కొండజాతులకు సౌకర్యం కలుగజేయడమే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యమైనప్పుడు వారు ఎక్కడ నివసింపచున్నా వారికా సౌకర్యం కలుగజేయాలి. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో జనాభా చాలా తక్కువ. కాబట్టి కొండ జాతులవారు ఉన్న అన్ని ప్రాంతాలను ఏజెన్సీలుగా declare చేసిననే అందరికి లాభకరంగా ఉంటుందని మనవి చేయుచున్నాను.

శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ప్రాజెక్టులమైన వంశభారా ప్రాజెక్టు ఏర్పడికప్పుడే ప్రారంభించబోతున్నట్లు చెప్పతూ వస్తున్నారు. త్రివేదిగారు గవర్నరుగా ఉన్నప్పుడు కూడ ఇదారు మాసాలలో ప్రారంభించబోతున్నట్లు చెప్పారు. కాని బుచ్చుడు గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసంలో investigation జరుగుతున్నట్లు తెలియజేశారు. ఈ స్క్రీమును take up చేయుటలోగల ఆటంకాలేమిటో వివరాలను గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో తెలుపనందున ప్రజలకు చాలా నిరుత్సాహం కలిగింది. ఇతర ప్రభుత్వాలతోను కేంద్రంతోను సంప్రదింపు త్వరలోనే ఈ ప్రాజెక్టును అనులు జరుపగలదని ఆశిస్తున్నాను.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Wednesday, the 13th August, 1958.